

Upphandlande organisation

KROKOMBOSTÄDER Aktiebolag
Amar Al-Djaber

Upphandling

Markarbeten
18/8
Sista anbudsdag: 2018-04-13 23:59

Symbolförklaring

Texten ingår i annonsen

Texten kommer att ingå i avtalet

Texten/frågan innehåller krav som måste uppfyllas

Frågan är viktad och ingår i utvärderingen

Frågan besvaras av upphandlaren

Texten ingår i kvalificeringen

Texten kommer att publiceras i avtalskatalogen

Texten/frågan innehåller ESPD-krav

Frågan ställs endast upplysningsvis

Frågan är markerad för särskild uppföljning

1. AFA ALLMÄN ORIENTERING

Inledning

Dessa Administrativa föreskrifter ansluter till AMA AF 12.

För entreprenaden gäller AB 04 i första hand om Beställaren inte anger annat i samband med avrop.

AFA Allmän orientering

Upphandlingen ska tillgodose Krokombostäder AB:s och Krokoms kommuns, nedan Beställaren, löpande behov av fastighetsunderhåll. Beställaren genomför upphandling av flera ramavtal inom olika fackområden. Ramavtal kommer att tecknas med flera Entreprenörer per fackområde och geografiskt område. Denna upphandling avser Markarbeten, och ska utföras i Beställarens fastigheter och lokaler.

Följande anbudsområden gäller för upphandlingen:

- **Område 1 Krokombostäder** (Krokombostäder/Dvärsätt, Ås, Rödön och Aspås)
- **Område 2 Nälden/Offerdal** (Offerdal, Nälden/Ytterån, Änge, Kaxås, Alsen, Trångsviken och Landön)
- **Område 3 Föllinge** (Föllinge, Laxsjö och Hotagen)

Avrop sker i första hand genom tilldelning med tillämpning av objektiva villkor enligt förutsättningarna i AFC/D.43. Även förnyad konkurrensutsättning kan förekomma.

Ramavtalet medger rätt för Beställaren att avropa ingående entreprenadarbeten. Ramavtalet ingås därmed som ett icke exklusivt ramavtal som inte garanterar någon volym för antagna Entreprenörer. Beställarna förbehåller sig rätten att för specifika arbeten/projekt infordra anbud eller att köpa från annan entreprenör.

a. Entreprenören erhåller ramavtal i Område 1 Krokomb

Linjär skala. 3 - 1 (Placering)

Område 1 Krokomb

0 p.

b. Entreprenören erhåller ramavtal i Område 2
Nällden/Offerdal

Linjär skala. 3 - 1 (Placering)

Område 2 Nällden/Offer...

0 p.

c. Entreprenören erhåller ramavtal i Område 3 Föllinge

Linjär skala. 3 - 1 (Placering)

Område 3 Föllinge

0 p.

AFA.1 Kontaktuppgifter

AFA.11 Byggherre

Anges i avrop för respektive objekt.

AFA.12 Beställare

Avtalsparter för denna upphandling är:

Krokombostäder AB

Offerdalsvägen 25
835 80 Krokomb

Telefon: 0640-161 00

Organisationsnummer: 556458-8639

Hemsida: www.krokombostader.se

Krokomb kommun

Offerdalsvägen 8
835 80 Krokomb

Telefon: 0640 161 00

Organisationsnummer: 212000-2478

Hemsida: www.krokom.se

Ramavtal tecknas per Beställare.

AFA.121 Beställarens kontaktperson under anbudstiden

För denna upphandling av ramavtal:

Amar Al-Djaber
Box 601
101 32 Stockholm

E-post: amar@zian.se

Kontaktperson för avrop anges senare.

Beställaren har i denna upphandling hjälp av Zian AB. Zian är ett upphandlingskonsultbolag som stödjer upphandlande myndigheter och enheter i offentliga upphandlingar. För mer information om bolaget och dess konsulter besök www.zian.se

AFA.122 Beställarens kontaktperson för visning av arbetsområdet

Anges i avrop för respektive objekt.

AFA.13 Projektörer

Anges i avrop för respektive objekt.

AFA.14 Utsedda entreprenörer

Vissa pågående sidoentreprenader kan förekomma. Dessa varierar per objekt och anges vid avrop för respektive objekt.

AFA.2 Orientering om objektet

För mer information om beställarna hänvisas till <https://www.krokombostader.se> samt <https://www.Krokom.se>.

AFA.21 Översiktlig information om objektet

Information om specifika objekt anges vid avrop.

Markarbeten omfattar planerat- och avhjälpande underhåll samt akuta åtgärder, på Beställarens fastighetsbestånd.

- Med planerat underhåll avses underhållsåtgärder som är planerade till tid, art och omfattning.
- Med avhjälpande underhåll avses underhållsåtgärder som utförs när funktionen på ett objekt nått en oacceptabel nivå.
- Med akut åtgärd avses teknisk eller administrativ åtgärd som behöver utföras omgående.

Ramavtalet kan även nyttjas för arbeten i samband med:

- Ombyggnads- och tillbyggnadsarbeten
- Verksamhetsanpassningar

Ramavtalet omfattar inte: jour eller jourersättning.

För närmare definition av planerat- och avhjälpande underhåll och akuta åtgärder se AFF definitioner 15.

Årsvolymer (tidigare år)

Volymer utgör endast en bild på hur avrop på ramavtalet varit under tidigare år. Observera att Beställaren inte kan garantera någon volym.

	Område 1 Krokoms	Område 2 Nälden/Offerdal	Område 3 Föllinge
Markarbeten (3)	500.000 SEK	200.000 SEK	150.000 SEK

I parentes anges antal entreprenörer som förväntas antas per område (om det finns tillräckligt många entreprenörer som uppfyller alla krav)

Tidplan och process för upphandlingen

Upphandlingen genomförs enligt LOU. Upphandlingen genomförs enligt följande steg:

1. Förfrågningsunderlaget publicerad: 2018-03-11
2. Sista dag att ställa frågor avseende förfrågningsunderlag: 2018-04-05
3. Frågor besvaras senast sex dagar före sista anbudsdag.
4. Sista anbudsdag: 2018-04-13 23:59
5. Preliminärt avtalstid (exkl. ev. förlängningar) från och med 2018-06-01 till och med 2020-05-31

Antal möjliga förlängningsperioder: 2

Förlängningsperiods längd (antal månader per förlängningstillfälle): 12

AFA.22 Objektets läge

Anges i avrop för respektive objekt.

Beställarens samtliga fastigheter ligger inom Krokoms kommun.

AFA.4 Förkortningar

AB 04	Allmänna bestämmelser för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader
ABT 06	Allmänna bestämmelser för totalentreprenader avseende byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten
AFS	Arbetsmiljöverkets författningssamling
BAS-P	Byggarbetsmiljösamordnare för planering och projektering (endast då Avropskontrakt sker i form av en totalentreprenad med tillämpning av ABT 06)
BAS-U	Byggarbetsmiljösamordnare för utförandet
LOU	Lag (2016:1145) om offentlig upphandling
ÄTA-arbeten	Ändrings-, tilläggs- och avgående arbeten

AFA.5 Begreppsförklaringar

De vedertagna begreppen redovisas i Begreppsbestämningar i AB 04 och ABT 06. Ytterligare begrepp som används förklaras i Begreppsförklaringar i AMA AF 12.

Avrop eller Beställning	Tilldelning av kontrakt enligt ramavtalet.
-------------------------	--

Beställaren	Krokomsbostäder AB och/eller Krokoms kommun.
Entreprenör	Anbudsgivande företag under anbudsfasen och antagen ramavtalsleverantör under ramavtalstiden.
Entreprenad	Uppkommer genom ett Kontrakt.
Kontrakt	Avses beställning/inköpsorder/avrop, baserad på avropsförfrågan och avropssvar som, tilldelas en enskild Entreprenör.
Skriftligt	Med förtydligande av begreppsbestämningar i AB 04/ABT 06 avseende "Skriftligen" gäller att krav på skriftlighet anses vara uppfyllt med exempelvis e-post, men anses inte vara uppfyllt genom SMS- eller MMS-meddelande per telefon.
Upphandlingsdokument	Varje dokument som Beställaren använder för att beskriva eller fastställa innehållet i upphandlingen

I de fall hänvisning sker till LOU gäller att leverantör likställs med Anbudsgivaren och Entreprenör.

2. AFB UPPHANDLINGSFÖRESKRIFTER

AFB.1 Former för upphandling

Delad entreprenad såväl som generalentreprenad kan förekomma. Val av upphandlingsform anges vid avrop.

Entreprenaderna utförs som utförandeentreprenad om inte annat anges i avrop.

AFB.12 Upphandlingsförfarande vid offentlig upphandling

Upphandling genomförs enligt med LOU som ett Förenklat förfarande.

Beställaren äger rätt att initiera förhandling om anpassning av anbuden kopplat till enskilda kontraktsvillkor eller rena prisförhandlingar.

AFB.13 Entreprenadform

Entreprenaderna genomförs som utförandeentreprenader enligt AB 04.

Om det i samband med avrop anges att uppdrag ska genomföras i form av en totalentreprenad enligt ABT 06 gäller vad som sägs enligt i Administrativa föreskrifter med tillämpning av ABT 06 som ersätter bestämmelserna i AB 04. Sammanställning över ändringar i AFC/D.111 är tillämpliga.

AFB.14 Ersättningsform för uppdraget

Å-priser per uppdrag alternativt löpande räkning enligt ersättningsmodellen i Ramavtalet tillämpas. Beställaren förbehåller sig rätten att av Entreprenören erhålla tak-, fast eller budgetpris för specifikt uppdrag innan avrop sker. Entreprenörens offert ska som sämst vara baserad på å-priser och omkostnadspåslag enligt Ramavtalet.

Beställaren äger även rätt att tillämpa rikkostnad med incitamentsmodell.

AFB.15 Ersättning för anbudsgivning

Ersättning för anbudsgivning utgår ej.

AFB.17 Förutsättningar för upphandlingens genomförande

Ramavtal tecknas med flera Entreprenörer per geografiskt område.

Beställaren kan komma att avbryta upphandlingen om det finns sakliga skäl.

Ramavtalet är för sin giltighet villkorat att ramavtalet undertecknas av båda parter.

AFB.2 Förfrågningsunderlag

AFB.21 Tillhandahållande av förfrågningsunderlag

Samtliga handlingar i förfrågningsunderlaget erhålles via Tendsign, www.tendsign.com.

Det åligger anbudsgivaren att kontrollera att erhållet förfrågningsunderlag är komplett i enlighet med AFB.22

AFB.22 Förteckning över förfrågningsunderlag

Upphandlingsdokumenten utgörs av följande handlingar i rangordning:

02	Ändringar i AB 04/ABT 06 som är upptagna i sammanställning i AFC/D.111
03	AB 04 (ABT 06 om uppdrag sker i form av en totalentreprenad)
08	Kompletterande föreskrifter lämnade före anbudets avgivande
09	Administrativa föreskrifter (detta dokument).
	09.1 Anbudsformulär
	09.2 Sanningsförsäkran och anbudets undertecknande
	09.3 Arbetsmiljöplan
	09.4 Miljöpolicy Krokoms kommun och Krokomsbostäder
	09.5 Entreprenörshandboken
	09.6 Skyldighet att lämna registerutdrag för förskola och skola
	09.7 Elektronisk handel
13	Övriga handlingar
	13.1 ID06
	13.2 AMA AF 12 (bifogas ej)
	13.3 AMA Hus 14 jämte råd och anvisningar (bifogas ej)
	13.4 AMA VVS o Kyl 16 jämte råd och anvisningar (bifogas ej)
	13.5 AMA EL 16 jämte råd och anvisningar (bifogas ej)
	13.6 Byggregler BBR 25 och Eurokoder (bifogas ej)
	13.7 UE 2015 (bifogas ej)
	13.8 Statliga bestämmelser, normer och anvisningar samt vederbörande myndigheters föreskrifter (bifogas ej)
	13.9 Golvbranschens VåtrumsKontrolls (GVK) Säkra våtrum – yt- och tätskikt/plats Råd och anvisningar (bifogas ej)
	13.10 SKL:s Handbok Arbete På Väg (bifogas ej)

Anbudsgivaren är skyldig att kontrollera att denne erhållit samtliga handlingar som ingår i Upphandlingsdokumenten enligt förteckningen ovan.

Övriga handlingar kan hämtas ut hos Beställaren mot en ersättning motsvarande självkostnaden för beställning av dessa handlingar. Övriga handlingar kan på grund av upphovsrätt inte göras fritt tillgängliga i samband med annonseringen av upphandlingen.

AFB.23 Kompletterande förfrågningsunderlag

Kompletteringar, förtydliganden samt svar på inkomna frågor erhålles uteslutande via Tendsign senast sex (6) dagar före sista anbudsdag.

AFB.25 Frågor under anbudstiden

Eventuella frågor med anledning av denna upphandling ställs skriftligen genom funktionen för frågor och svar i TendSign.

För att ge Beställaren tillräckligt med tid för att besvara frågor bör frågor vara inkomna senast: 2018-04-05

AFB.3 Anbudsgivning

AFB.31 Anbuds form och innehåll

Språk

Anbud ska vara avfattat på svenska språket.

Anbudslämning

Anbud ska lämnas elektroniskt genom tendsign.com alternativt som brevöversändelse/bud till angiven adress enligt AFB.34.

Till dessa administrativa föreskrifter är följande separata anbudsformulär bifogat, vilka ska besvaras av entreprenörerna och lämnas i via TendSign eller skickas med brevöversändelse/bud:

- 09.1 Anbudsformulär
- 09.2 Sanningsförsäkran och anbudets undertecknande

Obligatoriska krav

Anbud ska vara komplett och innehålla samtliga begärda uppgifter i föreskriven form.

Entreprenören ska acceptera samtliga obligatoriska krav och villkor.

Anbudspriser och volymer

Pris ska anges i SEK exklusive mervärdesskatt.

Prövning och utvärdering

Intyg, dokument och övriga uppgifter som verifierar obligatoriska krav ska kunna uppvisas inom fem arbetsdagar efter begäran av Beställaren (gäller sådan bevisning som inte ska ingå i anbudet).

För utvärdering av pris ska samtliga prismatriser fyllas i fullständigt.

Underrättelse om beslut

Underrättelse om beslut kommer att skickas per e-post.

AFB.311 Huvudanbud

Anbudet ska i sin helhet uppfylla Upphandlingsdokumentens krav och villkor och omfatta hela åtagandet. Reservationer accepteras inte.

AFB.312 Sidoanbud

Sidoanbud är inte tillåtna

AFB.313 Alternativa utföranden

Reservationer och/eller alternativa anbud accepteras inte.

AFB.314 Kompletteringar till anbud

Beställaren har ingen skyldighet att låta en anbudsgivare förtydliga eller komplettera sitt anbud.

AFB.32 Anbudstidens utgång

Anbud ska vara Beställaren tillhanda senast: 2018-04-13 23:59.

AFB.33 Anbuds giltighetstid

Anbud ska vara giltiga i sex månader efter anbudstidens utgång.

AFB.34 Adressering

Anbud lämnas elektroniskt via upphandlingssystemet TendSign, systemet nås via www.tendsign.se

Alternativt sätt att lämna anbud

Anbud kan även lämnas i form av ett skriftligt komplett, original, Anbud ska i dessa fall lämnas i förslutet kuvert märkt "Anbud, Markarbeten med Dnr 18/8" och ställs till:

Krokomsbostäder AB
Gunnar Sundström
Offerdalsvägen 8
835 80 Krokom

I det fall anbud överlämnas personligen är adressen Offerdalsvägen 25, Krokom.

Receptionen är öppen måndag - fredag 08:00 – 16:00 och har lunchstängt varje dag 12:00-13:00.

Observera att möjligheterna att lämna anbud via brevinkast är begränsade.

AFB.5 Prövning av anbudsgivare och anbud

Prövning och utvärdering av anbud kommer att göras av ansvarig person utsedd av Beställaren i enlighet med förutsättningarna i Upphandlingsdokumenten.

Anbud kommer att prövas i tre steg:

1. **Uteslutningsfasen**, enligt avsnitt AFB.51.
2. **Kvalificeringsfasen**, enligt avsnitt AFB.52.

3. Utvärderingsfasen, enligt avsnitt AFB.53.

AFB.51 Uteslutning av Entreprenör

AFB.511 Uteslutningsgrunder

Beställaren kommer att utesluta Entreprenören från deltagande i upphandlingen om denne eller företrädare för denne (om anbudslämnande är en juridisk person) är dömd för deltagande i en kriminell organisation, bestickning, bedrägeri, penningtvätt, terroristbrott eller människohandel i enlighet med 13 kap. 1 § LOU. Se detta lagrum för fullständiga definitioner av uteslutningsgrunderna.

Vidare kan Entreprenören komma att uteslutas om Entreprenören är föremål för omständigheter enligt 13 kap. 3 § LOU.

För fullständig lydelse av uteslutningsgrunderna se aktuellt lagrum.

Entreprenören äger heller inte rätt att anlita underentreprenörer som är föremål för någon av ovanstående uteslutningsgrunder.

AFB.512 Uppgifter från skatte- och kronofogdemyndigheten

Entreprenören och eventuella underentreprenörer ska uppfylla i Sverige eller i hemlandet lagenligt ställda krav avseende sina skatte- och avgiftsskyldigheter.

Uteslutning sker enligt 13 kap. 2 § LOU.

AFB.52 Värderingsgrunder vid utvärdering av anbud

AFB.521 Registrering

Entreprenören ska uppfylla i Sverige eller i hemlandet lagenligt ställda krav avseende registreringskyldigheter i aktiebolags-, eller handelsregister eller motsvarande register. I det fall Entreprenören avser att använda underentreprenör för att utföra delar av åtagandet ska även underentreprenören uppfylla detta krav. Entreprenören ska inneha F-skattesedel.

AFB.522 Ekonomisk ställning

Entreprenören ska ha en stabil ekonomisk ställning så att denne med bibehållen kvalitet kan fullgöra uppdraget under hela ramavtalstiden. Entreprenören ska därmed uppfylla nedan ställda krav vid anbudslämnandet samt under hela ramavtalstiden.

Entreprenören ska uppnå en rating om lägst A enligt Kreditupplysningsföretaget Bisnode Kredit AB (Soliditet).

För det fall lägre rating erhålls kan kravet på ekonomisk stabilitet ändå anses uppfyllt om Entreprenören på annat lämpligt sätt kan påvisa att Entreprenören innehar ekonomisk ställning motsvarande rating A. Sådan bevisning lämnas inom fem arbetsdagar efter förfrågan.

AFB.523 Teknisk kapacitet

Entreprenören ska inneha dokumenterade resurser samt den kompetens och erfarenhet som är erforderlig för att fullgöra tjänster avseende i ramavtalet ingående entreprenader. Entreprenören ska ha en etablerad verksamhet och bedrivit verksamhet motsvarande den om efterfrågas i minst tre år.

Två referensuppdrag som visar leverantörens förmåga och kapacitet ska lämnas i Anbudsformuläret. Referensuppdrag ska uppfylla förutsättningar under AFB.532.

AFB.524 Personal- och kompetenskrav

Entreprenörens personal ska ha god utbildning, kunskap och erfarenhet av de arbetsuppgifter som uppdraget omfattar och kännedom om den typ av anläggningar som uppdraget avser. Entreprenörens personal ska också ha dokumenterad kunskap i relevanta svenska lagar, förordningar och föreskrifter m.m. I förekommande fall ska myndigheters krav på behörighet och ackreditering iakttas och kunna styrkas.

Entreprenören ska tillhandahålla personal med yrkesbevis för väg- och anläggningsarbetare om Beställaren så kräver.

Entreprenören ska alltid tillse att personal med rätt kompetens används i uppdraget med avseende på dess komplexitet och svårighetsgrad. Personal ska behärska svenska, i tal och skrift, och kunna kommunicera med berörda personer under pågående uppdrag och följa samt ha god kännedom om övriga riktlinjer i entreprenörshandboken.

Entreprenören ska tillhandahålla arbetsledare och personal som innehar:

- dokumenterad kompetens och erfarenhet inom sitt fackområde
- förmåga att utföra uppdrag med skicklighet
- för uppdraget adekvat utbildning och kvalifikationer

Entreprenören ska förfoga över yrkesarbetare som kan utföra uppdrag enligt detta Ramavtal. Yrkesarbetare ska ha relevant yrkesbevis och erfarenhet av arbeten i lägenheter och/eller lokaler med kvarboende/kvarvarande hyresgäster. Arbetslaget ska presenteras om Beställaren så efterfrågar.

Vid byte av arbetslag eller yrkesarbetare ska andra yrkesarbetare som uppfyller krav enligt Ramavtalet presenteras. Arbetslag ska godkännas av Beställaren innan arbetet får påbörjas.

AFB.525 Arbetsmiljöpolicy

Entreprenören ska inneha en skriftlig arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena i verksamheten hanteras för att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.

Entreprenören ska inkomma med sådan policy om Beställaren så efterfrågar.

AFB.526 Utdrag ur belastningsregistret

Entreprenören ska ha rutiner för att säkerställa att yrkesarbetare som utför uppdrag i förskola och skola ska kontrolleras genom utdrag från belastningsregistret. Detta avser även yrkesarbetare från Underentreprenörer.

Ovanstående gäller inte för entreprenader inom ett avskärmat område.

Beställaren ska äga rätt att kontrollera att kontroll enligt ovan har genomförts genom att Entreprenören uppvisar utdragen från belastningsregistret.

AFB.527 Åberopa andra företags kapacitet

Entreprenören ska ha tillgång till en organisation lämplig för uppdraget. Anbudsgivare som avser att åberopa andra företags ekonomiska, tekniska eller yrkesmässiga kapacitet för att uppfylla ställda krav i Ramavtalet, ska vid eventuellt Ramavtalstecknande visa att denne förfogar över dessa resurser under hela Ramavtalsperioden genom uppvisande av ett bindande samarbetsavtal om detta.

Entreprenör ska i anbudsformuläret ange om andra företags kapacitet åberopas för uppfyllande av ställda krav under AFB.51, AFB.52 samt AFB 5.3.

AFB.53 Prövning av anbud

Endast Entreprenörer som uppfyller kraven enligt AFB.51 och AFB.52 kommer att kunna antas.

Beställaren kommer att anta de ekonomiskt mest fördelaktiga anbuden med hänsyn till bästa förhållandet mellan pris och kvalitet enligt nedanstående kriterier:

- Anbudspris
- Arbetssätt genom referensuppdrag

Formeln för utvärdering är:

Utvärderingspris = Anbudspris × (3 - (2 × Anbudets poäng för Arbetssätt genom referensuppdrag /140))

Beräkningsmodellen innebär att de av Entreprenören lämnade priserna vid uträkningen av anbudspriset kan justeras med maximalt 200 % - Uppräkningstal i procent. Det anbud som har det lägsta utvärderingspriset är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Om två anbud erhåller samma (och tillika lägsta) utvärderingspris vinner det anbud som har högst kvalitet. Om såväl pris som kvalitet är lika utses vinnaren genom lottdragning.

Observera att mervärdet som används vid anbudsutvärderingen är en beräkningsmodell och medför ingen förändring av erbjudna priser.

AFB.531 Anbudspris

Priser ska lämnas i enlighet med förutsättningar i denna upphandling. å-pris ska anges i form av timpris för angiven yrkesroll.

Anbudets timpris, påslag på material och varor samt påslag för underentreprenader kommer att multipliceras med angivna vikter nedan för beräkningen av anbudspriset:

- Timpris 07.00-17.00
- Procentpåslag på verifierade självkostnader för material och varor
- Procentpåslag på verifierade självkostnader för underentreprenader
- Procentpåslag på verifierade självkostnader för samordning.

Angivna priser (å-pris samt omkostnadspåslag) multipliceras med angivna vikter i anbudsformuläret och summeras till ett anbudspris.

Entreprenören kan inkomma med olika priser för respektive anbudsområde. Ange tydligt i anbudet vilka priser som gäller för respektive anbudsområde i anbudsformuläret eller ett separat dokument. Varje anbudsområde tilldelas separat.

Omkostnadspåslag för underentreprenör, material och varor, samt samordning ska uppgå till maximalt 8 %.

Innan pris lämnas uppmanas leverantören att särskilt se villkoren under AFC/D.61

AFB.532 Bedömning av Entreprenörens arbetssätt genom referensuppdrag

Entreprenörer kan erhålla mervärde för kriteriet enligt modellen nedan.

Två referensuppdrag som visar Entreprenörens förmåga att bidra med mervärde för Beställaren ska lämnas i anbudet.

Referensuppdrag ska uppfylla förutsättningar nedan:

- minst ett uppdrag som omfattat arbeten med pågående verksamhet (kvarvarande/kvarboende hyresgäst)
- minst ett uppdrag som inbegripit arbeten i förskola/skola, sporthall eller gymnastiksal.
- innehållit entreprenadarbeten slutförda under senaste fem åren räknat från anbudsdagen.
- omfattat underhållsarbeten för minst 50 000 kronor.

Har Entreprenören utfört arbeten för Krokombostäder AB i den omfattning som anges ovan ska denne anges som ett av referensuppdragen.

Entreprenaderna ska ha levererats enligt beställarens förväntningar och fullgjorts i enlighet med uppställda krav. Beställaren kommer att kontrollera lämnade referensuppdrag och verifiera att uppdrag motsvarar ställda krav genom kontakt med angivna referenter. Referenspersoner ska vara vidtalade om att deras kontaktuppgifter används för denna upphandling.

Referenten ska besvara frågeformulär per e-post.

Referenterna ombeds att lämna en kvalitetsbedömning över hur väl denne bedömer att Entreprenören kommer att utföra byggentreprenader som beskrivs i detta upphandlingsdokument. Olika aspekter ska bedömas av respektive referent. Följande skala tillämpas:

- Instämmer helt (10 p)
- Instämmer i stort (7 p)
- Instämmer dock med mindre avvikelse (4 p)
- Instämmer dock med flera avvikelser (2 p)
- Instämmer inte alls (0 p)

Aspekt	Påstående	Poäng				
Kvalitet vid utförande	Entreprenören kommer att tillämpa ett arbetssätt som medför att entreprenader kommer att	0	2	4	7	10

	utföras med precision och hög kvalitet								
Tider	Avtalade och överenskomna tider kommer att hållas vid varje entreprenad. (Igångsättningstid och färdigställandetider)	0	2	4	7	10			
Måluppfyllelse	Entreprenörens arbetssätt innefattar mycket bra rutiner för kvalitetssäkring i syfte att entreprenader utförs utan större anmärkningar från Beställaren	0	2	4	7	10			
Tillsättning	Entreprenören kommer alltid att tillsätta uppdrag med personer som har yrkeskunnande.	0	2	4	7	10			
Budget och ersättning	Entreprenörens arbetssätt innebär ett bra stöd för att hålla budget. Ingen överfakturering kommer att förekomma.	0	2	4	7	10			
Verifikationer	Entreprenören har transparenta rutiner för fakturering och bifogar eller uppvisar alltid verifikationer på sina omkostnader om Beställaren så efterfrågar.	0	2	4	7	10			
Rutiner för felhantering och garantier	Entreprenörens arbetssätt innefattar mycket bra rutiner för felhantering och uppföljning av garantiåtgärder.	0	2	4	7	10			

Uteblivet svar från referent innebär att anbudet förkastas helt. Detta gäller även om Entreprenören erhåller 2 eller 0 poäng på någon av ovanstående aspekterna från någon av referenterna.

Totalt kan anbudsgivaren erhålla 70 poäng per referent och totalt 140 poäng för två referenter.

AFB.54 Meddelande om beslut efter prövning av anbudsgivare och anbud

Underrättelse om beslut skickas elektroniskt till samtliga anbudsgivare.

AFB.56 Kontraktstecknande

Ramavtal mellan Beställaren och vinnande Entreprenör ingås efter utgången av avtalsspärren.

Ramavtal tecknas per beställande organisation (Krokomsbostäder AB och Krokoms kommun).

3. AFC ENTREPRENADFÖRESKRIFTER VID UTFÖRANDEENTREPRENAD

Inledning

Dessa Administrativa föreskrifter ansluter till AMA AF 12.

För entreprenaden gäller Allmänna Bestämmelser för delad entreprenad avseende byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten, AB 04 med ändringar och tillägg enligt denna AF-del.

I samband med avrop äger Beställaren rätt att avropa Entreprenaden i form av en totalentreprenad eller generalentreprenad. I dessa fall gäller även villkor som anges under AFD/D.343 avseende Entreprenörens övertagande av ansvar avseende bestämmelser om legitimationsplikt och närvaroredovisning, ID06.

Vid avrop genom totalentreprenad gäller övriga bestämmelser i angivna AFC.1-AFC.9 med ändring av rubriken till AFD.1-AFD.9. I de fall hänvisning sker till en ändring i AB 04 ska motsvarande ändring gälla för ABT 06.

AFC/D.1 Omfattning

Krokomsbostäder AB och Krokoms kommun upphandlar gemensamt ramavtal enligt nedan med flera Entreprenörer.

Upphandlingen ska tillgodose Beställaren löpande behov av fastighetsunderhåll och kunna avropas av Krokomsbostäder och Krokoms kommuns olika enheter. Markarbeten omfattar underhållsarbeten som ska utföras i Beställarens fastigheter avseende bland annat bostadslägenheter, skolor, förskolor, lokaler etc.

Ramavtalet medger rätt för Beställaren att avropa ingående entreprenadarbeten. Ramavtalet ingår därmed som ett icke exklusivt ramavtal som inte garanterar någon volym för antagna Entreprenörer. Beställarna förbehåller sig bland annat rätten att för specifika arbeten/projekt infordra anbud eller att köpa från annan entreprenör via andra upphandlade ramavtal eller entreprenadkontrakt. Beställaren förbehåller sig även rätten att genomföra direktupphandlingar inom LOU:s direktupphandlingsgränser.

Ramavtal tecknas enligt följande:

Avrop genom rangordning: 3 ramavtalsentreprenörer per geografiskt område

Avrop genom förnyad konkurrensutsättning: Entreprenörer som ramavtal ingår med inom samtliga tre geografiska områden.

Avropskontrakt ska fullföljas inom ramen för detta ramavtal även om de slutförs efter ramavtalstidens slut.

Entreprenören ska inom ramen för sitt uppdrag se till att arbetsmiljösynpunkter såväl vid utförande och andra pågående och förekommande verksamheter, beaktas så att risk för olycksfall förbyggs. Se AFS 1999:3, AFS 1999:7 och AFS 2006:1 (bifogas ej).

Entreprenören åtar sig att leverera till Beställaren som underentreprenör åt annan ramavtalsentreprenör

till avtalade villkor enligt detta Ramavtal.

AFC/D.11 Kontraktshandlingar

Kontrakt (Avrop) enligt ramavtalet kommer att ske skriftligen eller muntligen beroende på uppdragets komplexitet.

Med ändring av AB 04/ABT 06 kapitel 1 § 3 gäller att Föreskrifter i dessa Administrativa Föreskrifter, stridande mot föreskrifter i AB 04/ABT 06 ska gälla före vad som sägs i AB 04/ABT 06.

Med ändringar av AB 04/ABT 06 kapitel 1 § 3 kommer kontrakt att tecknas enligt nedan.

1. Undertecknat Ramavtal (Kontrakt)
2. Ändringar i AB 04/ABT 06 som är upptagna i sammanställning i administrativa föreskrifter (AFC/D.111)
3. AB 04/ABT 06 (bifogas ej)
4. ID06
5. Upphandlingsdokument inklusive bilagor (enligt AFB.22) och eventuella kompletteringar/förtydligande
6. Avropskontrakt (Beställningar)
7. Övriga handlingar
8. Anbud inklusive eventuella

Vid förnyad konkurrensutsättning äger Beställaren rätt att göra en förändring av ovanstående hierarki.

AFC/D.111 Sammanställning över ändringar i AB 04, ABT 06 eller AB-U 07

Ändringar och avsteg från AB 04/ABT 06 har gjorts under följande rubriker:

- AFC/D.11, kap 1 § 3 Kontraktshandlingar.
- AFC/D.11, kap 1 § 3 Motstridiga uppgifter.
- AFC/D.46, kap 4 § 2 Förändring av kontraktstiden.
- AFC/D.51, kap 5 § 3 Viten.
- AFC/D.57, kap 5 § 17 Avhjälpande.
- AFC/D.53, kap 5 § 13 Ansvar mot tredje man.
- AFC/D.58, kap 5 § 6 Ansvar för garantitiden.
- AFC/D.611, kap 6 § 9 Ersättning för ÄTA-arbeten.
- AFC/D.612, kap 6 § 11 Slutavräkning
- AFC/D.624, kap 6 § 19 Fakturering.
- AFC/D.713, kap 07 §§ 11-12 Slutbesiktning samt kap 5 § 6 Ansvar efter garantitiden.
- AFC/D.8, kap 8 § 3 Hävning.
- AFC/D.9, kap 9 § 1 Tvist.

AFC/D.115 Uppföljning av avtal

Antagen Entreprenör ska årsvis utan anmodan samt därutöver på uppmaning inkomma med statistik till Beställarens kontaktperson i avtalsfrågor om inte annat överenskommes.

Statistiken ska levereras i Excel-format och redovisa månatlig försäljning, omfattande minst yrkeskategori, antal timmar, debiterad underentreprenörsarvode och material samt kostnad, uppdelat per beställande enhet.

Uppföljning kan även avse

- Kvalitet på utfört arbete
- Fakturering enligt kontrakt
- Leveranser i tid
- Efterlevnad av kvalitets- och miljökrav
- Entreprenörens ekonomiska ställning och att krav på Entreprenören är uppfyllda (AFB.51-5.2)

Entreprenören ska under avtalsperioden och i samband med avtalets upphörande kostnadsfritt tillhandahålla uppdaterad dokumentation samt anläggningsinformation i överenskommet format för utförda projekt.

Överlåtelse av avtal

Ramavtalet får inte överlätas på annan fysisk eller juridisk person utan Beställarens skriftliga medgivande.

AFC/D.12 Arbetsområde

AFC/D.121 Arbetsområdets gränser

För utrymmen inomhus och utrymmen utomhus gäller att arbetsområdet disponeras endast under tid för arbetenas utförande och med förutsättning att de boende och lokalhyresgäster kan disponera utrymmen och områden inomhus respektive utomhus – förutsatt att inget annat framgår av avropet.

Arbetsområdets gränser är detsamma som fastighetsgränsen och framgår av handlingar för respektive avrop. Etableringsområdet är detsamma som arbetsområdet.

Arbetsområdets gränser kan omfatta delar av källaren, trapphus, undercentraler, el-rum och liknande och dessa får ej nyttjas som materialupplag.

Om Entreprenören vill disponera tomt- och gatumark utanför angivna gränser ska Entreprenören träffa överenskommelse med myndigheter, fastighetsägare och Beställaren. Entreprenören svarar för eventuella avgifter och/eller hyreskostnader.

AFC/D.122 Syn före påbörjande av arbete

Vid behov kallar Beställare att gemensamt med Entreprenören förrätta syn av arbetsområdet och närliggande område. Protokoll förs genom Beställarens försorg. Parterna svarar för egna kostnader.

Vid större entreprenader ska alltid syn förrättas av parterna gemensamt före igångsättning av entreprenadarbetena.

AFC/D.13 Förutsättningar

Entreprenaden ska i sin helhet utföras med iakttagande av gällande bestämmelser, normer och Svensk Standard. För alla arbeten gäller att de ska utföras på ett fackmannamässigt sätt.

Entreprenören ska offerera ett timpris som avser arbetare med yrkesbevis. Entreprenören är skyldig att under hela ramavtalets löptid tillse att arbetet kommer att utföras av personal som har erforderlig kompetens och behörighet. I de fall lärlingar avses att användas vid avrop ska beställaren godkänna

detta innan arbetet påbörjas.

När det gäller arbeten som kräver auktorisation eller behörighet ska Entreprenör uppfylla detta krav. Detta krav gäller även för anlitate Underentreprenörer.

Svenska språket är kontrakts- och kommunikationsspråk. Alla entreprenadhandlingar som upprättas ska vara på svenska.

Hänsyn ska tas till verksamhet som pågår inom eller invid arbetsområdet. Disponering av arbetsområdet görs i samråd med Beställaren.

Entreprenören är skyldig att i god tid vid ingrepp som innebär bortfall av kraft, belysning, värme och vatten meddela beställarens ombud, dels samtliga i fastigheten berörda verksamheter och hyresgäster. Entreprenören svarar för ev. skadeståndskrav på grund av mediabortfall som entreprenören orsakat men ej meddelat.

Entreprenören utför och ansvarar för samtlig mängdräkning i varje enskilt avropsavtal, om Beställaren ej i avropet specificerat mängder.

Entreprenören ska under hela entreprenadtiden sörja för att trafik till och från berörda markområden och byggnader kan ske obehindrat.

AFC/D.131 Uppgifter om sidoentreprenader och andra arbeten

Under entreprenadtiden kan arbeten komma att utföras inom och i direkt anslutning till arbetsområdet av sidoentreprenörer.

Entreprenören kan åläggas att samordna sitt arbete med övriga entreprenörer och Beställarens egen personal enligt vad som framgår av AFC/D.371.

AFC/D.132 Arbetstider

Arbete får efter Beställarens godkännande, utföras utanför ordinarie arbetstid. Ordinarie arbetstid är helgfri måndag till fredag kl. 07.00 – 17.00. Övertid eller OB får ej debiteras om inte Beställaren beordrat detta.

Bullrande arbeten som medför stomljud t ex borring i betong får endast utföras vardagar kl 08.00-16.00 om det inte är nödvändigt för att åtgärda akut driftstopp eller efter överenskommelse med Beställaren.

Debiterbar tid börjar när Entreprenören inställer sig på angiven arbetsplats.

AFC/D.133 Pågående drift eller verksamhet inom och invid arbetsområdet

AFC/D.1331 Förutsättningar med hänsyn till kvarboende och lokalnyttjare

Hyresgäster/verksamheter kan komma att bo kvar i lägenheter eller nyttja lokaler där arbete bedrivs. Arbete ska därför alltid bedrivas så att störningar för kvarboende och kringboende hyresgäster/verksamheter minimeras.

Arbetena kommer att bedrivas i eller invid byggnader som innehåller installationer, maskiner mm som ska vara i drift under arbetstiden. Entreprenören ska alltid vidta försiktighetsåtgärder för att inte skada installationer, maskiner och liknande. Entreprenören måste förvissa sig om vart ledningar för vatten, el och värme finns belägna i byggnaden.

Entreprenören ansvarar för att dörrar och utrymmen hålls låsta när dessa inte är bevakade.

Alla nycklar utkvitteras från Beställaren. Entreprenören ansvarar för samtliga nycklar, vilka ska förvaras säkert och inbrotts skyddat. Vid nyckelförlust blir Entreprenören ersättningsskyldig för samtliga merkostnader som är förknippade med nyckelförlusten.

Vid arbeten inom fastigheter som berör hyresgäster/brukare meddelas dessa och förvaltare minst fem dagar innan genom Entreprenörens försorg.

Vid arbeten i hyresgästs/brukares lokaler ska stor varsamhet iakttas. Nedsmutsning med skor eller smutsiga arbetskläder får inte förekomma. Materialrester och skräp ska städas bort efter utfört arbete eller vid dagens slut.

Entreprenören som arbetar för Beställaren i lägenheter eller lokaler ska följa kraven nedan:

- Visa legitimation och redogöra för vem som är Beställare.
- Tydlig synlighet av Entreprenörens företag på kläder och fordon.
- Passa avtalade tider med hyresgästen.
- Hyresgästens egendom som t ex telefon får inte användas om lov inte getts.
- Aldrig lämna lägenhet/arbetsplats med ytterdörren olåst.
- Nycklar ska förvaras på ett betryggande sätt.
- Alltid lämna arbetsplatsen avstädad. Materialspill, fläckar etc ska avlägsnas.
- Lämna rapport om avslutat arbete.
- Respektera parkeringsbestämmelserna inom området.
- Alltid uppträda korrekt och serviceinriktat.
- Entreprenörens personal ska kunna läsa, förstå och kommunicera på svenska språket.

AFC/D.134 Förutsättningar med hänsyn till befintliga byggnader

Entreprenören kommer att få information om eventuell kulturminnesmärkning samt andra byggnader som berörs av arbetet och ska vidta särskild försiktighet i samband med arbete inom sådana objekt.

Befintliga mediasystem för el, VS, värme, luftbehandling och data m m ska vara i drift under hela uppdragstiden om inte Beställaren medger annat.

För att förhindra driftavbrott ska frånkopplade ledningar vara ersatta med nya permanenta eller tillfälliga ledningar, innan frånkoppling får utföras. Där detta inte är möjligt gäller att driftbrott ska ske under så kort tid som möjligt. Innan frånkoppling ska Beställaren informeras.

AFC/D.139 Avbeställning

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 8 gäller att om Entreprenören fullgör sina åtaganden enligt kontraktshandlingarna vidtar Beställaren åtgärder i följande tre steg:

1. Beställaren påtalar skriftligt eller vid byggmöte att Entreprenören inte utfört kontrakterade arbeten enligt avtalat kontrakt, den påpekade bristen ska åtgärdats snarast.

2. Kvarstår bristen efter 14 dagar kallas Entreprenören till kontraktsmöte och Beställaren innehåller medel motsvarande den kostnad som bedöms för att åtgärda bristen. Vid kontraktsmötet ska Entreprenören redovisa skälen till att bristen kvarstår och en plan som anger en åtgärdsplan inklusive en tidpunkt när bristen ska vara avklarad. Åtgärdsplanen ska godkännas av Beställaren .

3. Kvarstår bristen efter att tiden löpt ut för åtgärdsplanen äger Beställaren rätt att på Entreprenörens bekostnad åtgärda bristen med innehållna medlen med annan entreprenör samt rätt att avbeställa kontraktsarbetena och annullera innevarande ramavtal, se AFC/D.8.

Efter avbeställning äger Beställaren rätt att färdigställa kontraktsarbetena med annan entreprenör.

Entreprenören äger ej rätt till någon ersättning för avbeställda kontraktsarbeten.

AFC/D.14 Skydds- och säkerhetsföreskrifter m m

Arbete ska bedrivas i enlighet med Arbetsmiljöverkets vid tillfället gällande skydds och säkerhetsföreskrifter.

Entreprenören ska för respektive huvuddel upprätta en objektanpassad arbetsmiljöplan enligt AFS 1999:3 om arbetet har den omfattning eller komplexitet att arbetsmiljöplan krävs enligt AFS 1999:3. Arbetsmiljöplanen ska redovisas för och godkännas av Beställaren.

Entreprenören ska själv utföra och bekosta skyddsanordningar och skyddsutrustning vid eget arbetsställe för den egna personalen samt underentreprenör. Entreprenören svarar även för att egen personal ges föreskriven information och utbildning i skydd och säkerhet samt att den har den behörighet som krävs för arbetenas bedrivande. Det åligger Entreprenören att med underentreprenörer avtala om motsvarande skyldighet för denne mot sin personal.

Entreprenören ska omgående informera Beställaren om olyckshändelser och tillbud.

Sådant installationsmaterial som enligt EG-direktiv ska vara CE-märkt, ska vara CE-märkt och uppfylla kraven enligt för produkten aktuellt EG-direktiv.

Material, verktyg och avfall/sopor får ej lämnas åtkomligt för tredje man.

Entreprenören ansvarar för ordning och säkerhet på samtliga upplags- och förrådsplatser som används av Entreprenören .

AFC/D.15 Varor m m

Entreprenören ska transportera bort tillvaratagna varor och överblivna massor till av Entreprenören anskaffad och bekostad tipp. Tillvaratagna varor och överblivna massor räknas som Entreprenörens egendom såvida inte annat säges nedan.

Vid rivnings- och demonteringsarbeten äger Beställaren rätt att avgöra om materialet eller varor ska förbli Beställarens egendom eller tillfalla Entreprenören. Materialet som ska förbli Beställarens egendom uppläggs på av Beställaren anvisad plats inom arbetsområdet. Överblivet material bortforslas av Entreprenören.

Måttkontroll av i entreprenadhandlingarna angiven detalj eller vara ska av Entreprenören alltid utföras på plats före beställning eller tillverkning av ifrågavarande detalj eller vara.

Material och varor ska upphandlas med ABM 07 som avtalsinnehåll. Vid Entreprenörens obestånd ska Beställaren kostnadsfritt äga rätt att överta sådana avtal.

AFC/D.151 Varor från entreprenören

Material, varor och kemiska produkter som används ska inte innehålla ämnen som har egenskaper som är farliga för miljö och hälsa. Material och varor ska klara egenskapskriterier enligt BASTA eller motsvarande. Material, varor och kemiska produkter ska dokumenteras i en digital loggbok, exempelvis BASTA eller motsvarande. E ska ge följande information som underlag till Beställaren, för registrering i den digitala loggboken. Följande information ska redovisas i den digitala loggboken:

- Produktnamn
- Produktkategori
- Tillverkare
- Byggsvarudeklarationer (BVD) och säkerhetsdatablad (SDB)
- Avvikelser från givna miljökrav
- Respektive byggvaras/produkts placering och ungefärliga mängd.

Varor och kemiska produkter som i Kemikalieinspektionens PRIO-verktyg, se www.kemi.se, klassas med utfasningsämne eller riskminskningsämne får endast användas om användning av aktuellt ämne i förhand motiveras av Entreprenören och skriftligen godkänts av Beställaren.

Inbyggda material ska anpassas till varandra så att de inte kan komma att avge gaser, dålig lukt, allergibesvär eller liknande.

I första hand ska returemballage användas. Om returemballage inte kan användas ska emballage vara anpassat till Entreprenörens källsorteringssystem.

Demonterat material som Beställaren inte gör anspråk på ska bortforslas av Entreprenören .

AFC/D.1522 Varor som tillhandahålls

Beställaren förbehåller sig rätten att tillhandahålla varor och material. I förekommande fall, och om Beställaren så önskar, ska Entreprenören nyttja de ramavtal som Beställaren tecknat för leverans av varor och material.

Beställaren aviserar Entreprenören om varor som tillhandahålls av Beställaren och som ska monteras/ installeras av Entreprenören vid avrop.

Material som Beställaren eventuellt tillhandahåller hämtas vid förråd respektive områdeskontor alternativt levereras direkt till arbetsplats.

Inga materialpåslag accepteras för varor som tillhandahålls av Beställaren. Förbrukningsmaterial tillhandahålls av Entreprenören.

AFC/D.159 Tillvarataget material, överblivna massor

Entreprenören ska ombesörja och bekosta att rivningsmaterial, farligt avfall och restprodukter källsorteras, hanteras och borttransporteras enligt gällande bestämmelser.

Material/varor som ska demonteras för återanvändande ska av Entreprenören under entreprenadtiden

lagras, iordningställas i fullgott skick och monteras för återanvändande.

Material/varor som enligt handling eller efter överenskommelse med Beställaren ska återanvändas, uppläggs på anvisad plats.

AFC/D.16 Tillstånd m m

AFC/D.161 Tillstånd från myndigheter

Beställaren svarar för att nödvändiga tillstånd för entreprenaden söks hos tillsynsmyndigheten.

AFC/D.162 Myndighetsbesiktning

Entreprenören ombesörjer och bekostar myndighetsbesiktning som ingår i uppdraget.

AFC/D.17 Anmälningar

AFC/D.171 Anmälningar till myndigheter

Entreprenören övertar byggherrens ansvar för anmälan till Skatteverket innan byggverksamhet påbörjas på arbetsplatsen enligt 2 a och 4 §§ kap. 7 skatteförfarandelag (2011:1244).

AFC/D.172 Anmälningar till beställaren

Entreprenören ska anmäla till Beställaren när arbetet startar, samt när arbetet är utfört så att eventuell besiktning kan utföras

Vid totalentreprenad ska projektering (till exempel metod, materialval och färgsättning) presenteras för Beställaren och ska godkännas av Beställaren innan arbetet kan påbörjas.

AFC/D.181 Tillsyn och kontroll enligt PBL

Med tillägg till AMA AF 12 gäller följande.

När Beställaren så begär ska Entreprenören delta vid byggsamråd samt medverka vid upprättande av förslag till kontrollplan.

AFC/D.18 Författningar

AFC/D.181 Tillsyn och kontroll enligt PBL

Entreprenören ska uppfylla myndighetskrav enligt Plan- och Bygglagen, PBL. Entreprenören ska aktivt delta i kontrollarbete och ansvara för att föreskrivna kontroller utförs och att eventuella fel som då framkommer tillrättläggs och dokumenteras.

Entreprenören ska medverka vid de besiktningar, möten mm som verkställs med stöd av PBL

AFC/D.1811 Kontrollplan enligt PBL

Entreprenören utövar den egenkontroll över byggande och installationer som erfordras enligt PBL samt

för att säkerställa avtalad kvalitet. Redovisning av utförd egenkontroll ska ske fortlöpande och finnas tillgänglig på arbetsplatsen. Före slutbesiktning ska en komplett handling av utförd egenkontroll överlämnas till Beställaren.

AFC/D.1812 Kontrollansvarig enligt PBL

Kontrollansvarig enligt PBL meddelas i respektive projekt.

Beställarens kontrollansvarige ska godkänna Entreprenörens kvalitetsplan. Detta fritar inte Entreprenören från ansvar.

AFC/D.183 Ansvar för byggarbetsmiljö

Entreprenören ska överta det ansvar och uppgifter som enligt arbetsmiljölagen gäller Beställaren för samordning av åtgärder till skydd mot ohälsa och olycksfall på det gemensamma arbetsstället för byggnadsverksamheten, om inte Beställaren beslutar annat.

AFC/D.1831 Arbetsmiljöplan

Entreprenören ska upprätta en generell arbetsmiljöplan som gäller för mindre arbeten inom service- och reparationsuppdrag. För upprättande av arbetsmiljöplan ska Arbetsmiljöverkets mall för arbetsmiljöplan användas. Arbetsmiljöplanen ska godkännas skriftligen av Beställaren innan arbeten påbörjas.

Vid förnyad konkurrensutsättning eller större uppdrag ska en specifik arbetsmiljöplan för det aktuella objektet upprättas. Arbetsmiljöplan ska finnas upprättad och ha granskats och godkänts av Beställaren innan arbete påbörjas.

Entreprenören ansvarar för att Entreprenörens medarbetare och underentreprenören följer de regler och förordningar som finns för arbetsmiljön, samt att de som utför arbeten, vilket kräver speciell utbildning, har denna utbildning.

Entreprenören ska dessutom vid mindre entreprenader på Beställarens uppdrag upprätta en objektanpassad arbetsmiljöplan. Arbetsmiljöplanens utformning behandlas i Arbetsmiljöverkets föreskrifter AFS 1999:3, Byggnads- och anläggningsarbete.

Ingen ersättning utgår för upprättandet av Arbetsmiljöplanerna enligt ovan.

AFC/D.1832 Byggarbetsmiljösamordnare för planering och projektering (BAS-P)

Beställaren är BAS-P vid generalentreprenader.

I erforderliga fall vid avrop enligt ABT 06 ska Entreprenören utses till att vara byggarbetsmiljösamordnare för planering och projektering av projekten med de uppgifter som anges i arbetsmiljölagen kap 3 § 7a samt i anslutande föreskrifter.

Entreprenören ska kunna styrka utbildning, kompetens och erfarenhet hos den inom företaget som avses fungera som BAS-P.

AFC/D.1833 Byggarbetsmiljösamordnare för utförande (BAS-U)

I erforderliga fall ska Entreprenören utses till att vara byggarbetsmiljösamordnare för utförande med de uppgifter som anges i arbetsmiljölagen kap 3 § 7b samt i anslutande föreskrifter.

Entreprenören ska kunna styrka utbildning, kompetens och erfarenhet hos den inom företaget som avses fungera som BAS-U.

Person som utses av Entreprenören att vara BAS-U ska ha dokumenterad utbildning och redovisas samt namnges vid varje enskilt avrop. Kopia på utbildningsbevis ska lämnas till Beställaren för varje ny person som utses till BAS-U.

AFC/D.1834 Uppllysning om byggarbetsmiljösamordnare

Entreprenören anger i anbudsformuläret utbildad BAS-U för ramavtalet med bifogade intyg som styrker utbildning och erfarenhet av byggarbetsmiljösamordning.

AFC/D.185 CE-märkning av sammansatta maskinanläggningar

AFC/D.1851 CE-märkning av hiss, maskinanläggning och tryckbärande anordning

Entreprenören ska vidta de åtgärder som enligt EG:s hissdirektiv, maskindirektiv och direktiv om tryckbärande anordningar ankommer på tillverkaren. CE-märkning ska vara utförd och försäkran om överensstämmelse ska föreligga senast vid slutbesiktning, eller om så avtalats, efter avslutad provdrift eller ibruktagande.

Riskbedömning ska utföras fortlöpande under projektering, utförande och provning, och resultatet skall delges beställaren.

AFC/D.2 Utförande

Arbetet ska utföras av utbildade yrkesarbetare.

Kontraksarbetena ska med god ekonomi utföras så att:

- avsedda funktioner upprätthålls
- inga skador på förvaltningsobjektet uppkommer
- risk för den personliga säkerheten inte uppkommer
- brukare eller deras verksamhet inte onödigtvis störs

För alla arbeten gäller att dessa ska utföras på ett fackmannamässigt sätt och att personal som utför dessa arbeten skall ha erforderlig kompetens och erforderlig behörighet. Detta gäller även tidsåtgång för utförda arbeten. Entreprenören ska följa branschens anvisningar. Gällande lagar och föreskrifter skall följas.

Där beställaren inte anger annat gäller normalt att som lägsta norm tillämpas senast gällande AMA beskrivning med tillhörande råd och anvisningar. Arbetena ska också utföras enligt allmänt vedertagna branschregler.

Respektive tillverkares föreskrifter ska följas.

AFC/D.21 Kvalitetsangivelser

Generellt gäller att kvaliteten för entreprenaden och arbetena, där inget annat föreskrivs ska motsvara övrig standard i fastigheten och senaste AMA.

Utbyte av angivet material eller angivet utförande får endast ske efter godkännande från Beställarens. Detsamma gäller för valda arbetsmetoder och utföranden.

Anvisningar, branschstandarder, t ex Säker Vatteninstallation, OVK m fl ska följas.

Tillverkarens råd och anvisningar ska följas.

Vid arbeten som kräver auktorisation eller behörighet ska Entreprenören eller Underentreprenören uppfylla detta.

AFC/D.22 Kvalitets- och miljöarbete

AFC/D.221 Kvalitetsledning

Entreprenören ska ha ett kvalitetsledningssystem som följer SS-EN ISO 9001, BF9K eller ett eget dokumenterat kvalitetsledningssystem.

AFC/D.2211 Beställarens kvalitetsansvarig

Beställarens kvalitetsansvarig (namn)

Fritext

Markarbeten

AFC/D.2212 Entreprenörens kvalitetsansvarig

Entreprenörens kvalitetsansvarig (namn)

Fritext

Markarbeten

AFC/D.222 Miljöledning

Entreprenören ska ha ett strukturerat miljö- och energiarbete som kan användas för att minska miljöpåverkan från uppdraget.

Entreprenören ska ha ett miljöledningssystem som följer SS-EN ISO 14001, BF9K, EMAS eller ett eget miljöledningssystem.

AFC/D.2221 Beställarens miljöansvarig

Beställarens miljöansvarig är (namn)

Fritext

Markarbeten

AFC/D.2222 Entreprenörens miljöansvarig

Entreprenörens miljöansvarig är (namn)

Fritext

Markarbeten

AFC/D.224 Entreprenörens kvalitets- och miljöplan

Entreprenörens kvalitetsplan ska vara anpassad till entreprenadarbeten och uppdragen inom service-, reparations- och underhållsarbeten samt mindre projekt. Innehållet ska vara sådant att det framgår hur Entreprenören avser att säkerställa kvaliteten på utfört arbete. Slutlig kvalitetsplan utarbetas i samråd med Beställaren.

Entreprenörens miljöplan ska beskriva vilka åtgärder som vidtas för att uppfylla beställarens miljökrav.

Beställaren äger rätt att avgöra om redovisad kvalitetsplan eller miljöplan uppfyller de krav som ställs för entreprenadens genomförande.

AFC/D.23 ÄTA-arbeten

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 2 § 3 gäller att Entreprenören inte utan överenskommelse med Beställaren är berättigad att utföra ändringar och tilläggsarbeten i samband med kontraktsarbetena. Ändrings- och tilläggsarbete ska anses föreskrivet av Beställaren först sedan det skriftligt beställts.

Med tillägg till AB 04/ABT 06 kap 2 § 6 gäller att underrättelse om ÄTA-arbeten som påverkar överenskommet pris ska föregås av skriftligt godkännande från Beställarens.

ÄTA-arbeten som inte beställts skriftligt och inte är prissatta får inte faktureras.

Skriftlighetskravet gäller dock inte för arbeten som, exempelvis för förekommande av olycka, måste utföras med skyndsamhet

Entreprenör ska även i samband med underrättelsen meddela om arbetet medför för jämkning av kontraktstiden.

All skriftväxling avseende ÄTA-arbeten ska ske mellan Beställarens ombud eller beställare och behörig företrädare för Entreprenör.

AFC/D.24 Tillhandahållande av handlingar

AFC/D.241 Tillhandahållande av handlingar och uppgifter från Beställaren under entreprenadtiden

Beställaren förser Entreprenören med ritningar samt underlag avseende respektive objekt.

I de fall Entreprenören behöver kompletterande information eller beslut under entreprenadtiden ska Entreprenören vända sig till Beställarens kontaktperson.

AFC/D.242 Tillhandahållande av handlingar och uppgifter från Entreprenören under entreprenadtiden

Entreprenören tillhandahåller samtliga erforderliga handlingar för entreprenadens genomförande. Ritningar och handlingar ska utföras i kvalitet och omfattning som sägs i bygghandlingar 90.

Vid uteblivna handlingar enligt denna punkt avser sig Entreprenören rätten till avrop och har inte rätt till avropsförfrågan.

Entreprenören ska senast två (2) veckor efter avtalstecknandet tillhandahålla följande handlingar till Beställaren;

- Försäkringsbevis som uppfyller kraven enligt AFC/D.54

Entreprenören ska på begäran tillhandahålla följande handlingar till Beställaren:

- Sammanställning av använda och inbyggda varor med tillhörande byggvarudeklarationer (skapas ur Byggvarubedömningen).
- Produktblad på installerade/monterade produkter.
- Kvalitet och Miljöplan som uppfyller kraven enligt AFC/D.224.
- Arbetsmiljöplan för genomförandet av avtalet. Arbetsmiljöplanen ska uppfylla ställda krav i Arbetarskyddsstyrelsens föfattningssamlingar.
- Övriga handlingar enligt avrop.

Entreprenören ska till Beställaren skriftligen lämna följande uppgifter kontinuerligt under entreprenadtiden:

- påbörjade och avslutande arbeten,
- fördröjning angående färdigställande av arbeten,
- fördröjning av arbete enligt överenskommen tidplan,
- materialspecifikation för underlag till redovisning i BASTA,
- verifikationer som underlag för fakturering.

Entreprenören ska i förekommande fall under entreprenadtiden kunna tillhandahålla följande handlingar:

- Relationsunderlag
- Drift- och skötselansvisningar
- Mättningsprotokoll
- Byggvarudeklarationer
- Kostnadskalkyler
- Driftskalkyler
- Energibesparingskalkyler
- Projektspecifik arbetsmiljöplan, kvalitetsplan och miljöplan
- Detaljerad, resurssatt tidplan

- Försäkringsbevis
- Betalningsplan
- Säkerhet
- Verifikationer (kopior på originalfakturor som Entreprenören begär ersättning för eller begär omkostnadspåslag för)

En (1) omgång av samtliga ritningar och handlingar ska tillställas Beställaren för granskning.

Beställaren ska ges möjlighet att granska samtliga ritningar och handlingar, Beställaren ska ha en skälig granskningstid, normalt fem (5) dagar för varje granskningsomgång.

Om det i avropat uppdrag ingår att relationshandlingar och/eller drift- och underhållsdokumentation ska upprättas ska dessa överlämnas senast två (2) veckor innan slutbesiktning.

Dokumentation ska överlämnas i elektroniskt format som .docx eller .pdf, samt, om så finns tillgängligt, filformat kompatibelt med Autocad 2012.

För det material som används under entreprenaden ska Entreprenören lämna erforderliga skriftliga skötselråd/instruktioner till de boende eller verksamheten samt till Beställaren. Informationen lämnas digitalt via E-post som bifogade filer. Om informationen inte ryms att skicka med e-post ska information lämnas på USB-sticka.

Varudeklaration som medföljer vara ska överlämnas till beställaren. Brukarinstruktioner ska överlämna till hyresgäst senast vid färdigställandet.

Entreprenören ska löpande utan fördröjning redovisa avvikelserapporter inklusive sammanställning samt uppgift om att avvikelserna är stängda.

Vid uppdrag ska befintlig dokumentation kompletteras där uppgift saknas eller är oriktig.

Om Entreprenören utför arbete som innebär ändrad anslutning, ändrad effekt, kapacitet eller dylikt på befintliga installationer, ska Entreprenören upprätta digitala underlag till relationshandlingar och överlämna till Beställarens.

AFC/D.2422 Arkivering av handlingar m m

Entreprenören ska arkivera originalhandlingar och datafiler i elektroniskt format i minst fem (5) år om inget annat överenskommit skriftligen. Allt arbetsmaterial som tillkommer i samband med uppdraget ska överlämnas till Beställaren fortlöpande.

AFC/D.2423 Nyttjanderätt till handlingar mm

Beställaren ska tillförsäkras fri nyttjanderätt till samtliga handlingar, ritningar, dokument etc. som tillhör projektet.

Beställaren ska tillförsäkras fri nyttjanderätt till programvaror, lösenord, licenser, masterkoder, installationskoder eller motsvarande som erfordras för att Beställaren fritt ska kunna förfoga över anläggningen för drift, skötsel ombyggnader eller andra förändringar i samtliga installationer efter entreprenadtidens utgång.

Entreprenören ska senast i samband med slutbesiktning överlämna sådan information och uppgifter.

AFC/D.25 Beställarens krav på sekretess

Parterna förbinder sig att inte röja eller på något sätt utnyttja sekretessbelagd uppgift som part får del av genom tillkomsten av eller genomförandet av avtalet.

Tystnadsplikten gäller inte om det föreligger en skyldighet enligt lag eller annan författning för part att lämna ut uppgifter. Tystnadsplikten gäller inte heller för uppgifter som är allmänt kända.

AFC/D.26 Information

AFC/D.262 Beställarens informationsverksamhet

Hänvisning till Beställaren i reklam, marknadsföring eller på annat sätt får inte göras av Entreprenören eller av denne anlitad underleverantör utan Beställarens i förväg inhämtade skriftliga medgivande.

AFC/D.263 Information till hyresgäster, verksamheter m fl

Entreprenören ansvarar för och bekostar information om eventuella störande eller hindrande arbeten till berörda fastighetsägare. Informationen ska upprättas i samråd med Beställarens.

Vid arbeten i lägenheter eller uthyrda lokaler ska Entreprenören avisera hyresgäst eller nyttjare i god tid, minst fem (5) arbetsdagar, innan planerade arbeten påbörjas om inget annat överenskommit.

Avisering till hyresgäst/nyttjare ska godkännas av Beställaren om inget annat avtalats.

AFC/D.27 Underrättelser om avvikelser o d

Som tillägg till AB 04/ABT 06 kap 2 § 9 föreskrivs att underrättelse om avvikelser o d ska ske skriftligen.

AFC/D.28 Entreprenörens kontroll

Om Entreprenören inte fullföljer egenkontroll och övrig miljö- och kvalitetssäkring angiven i den egna miljö- och kvalitetsplanen, och detta genererar utökad kontrollinsats från Beställaren, ska Entreprenören ersätta Beställaren för dennes ökade kostnader för sådan kontroll, provning etc.

Kontroll av utfört arbete enligt beslutad kontrollplan samt den av kommunen beslutade kontrollplanen enligt PBL ska utföras av Entreprenören inom ramen för dennes egenkontroll. Kontrollen ska dokumenteras skriftligt med angivande av datum, kontrollföremål samt kontrollresultat.

Kontrolldokumentet ska undertecknas av den som utfört kontrollen och samtliga kontrolldokument ska överlämnas till Beställarens.

All egenkontroll och föreskrivna provningar eller mätningar enligt dessa entreprenad föreskrifter bekostas av Entreprenören. Intyg och protokoll över egenkontroll, provning eller mätning ska vara signerade med namnteckning inklusive namnförtydligande och alltid vara underskrivna av Entreprenörens kvalitetsansvarige.

Beslut om eventuell provning tas i samråd med Beställaren i aktuellt fall. Där arbete utförts som

påverkar anläggning eller installationer ska vid behov injustering utföras.

Samtliga funktioner ska provas före slutbesiktningen.

Entreprenören ansvarar för upprättande av program och genomförande av samordnade funktionsprov.

Vid provning av funktioner där en eller flera Entreprenören har del i funktionskedjan, ska samtliga berörda Entreprenören delta vid provningarna och bestyrka aktuella provningsprotokoll.

AFC/D.3 Organisation

Entreprenören ansvarar för, och åtar sig att tillse, att dess personal som utför arbetet som omfattas av ramavtalet innehar erforderlig kunskap och erfarenhet för arbetets genomförande.

Entreprenören får endast ersätta särskilt utsedda medarbetare, som ska utföra tjänsten, med annan hos Entreprenören anställd medarbetare efter Beställarens skriftliga godkännande, såvida det inte är fråga om arbetsuppgifter av rutinmässig art eller av mindre betydelse för tjänstens utförande.

Beställaren äger rätt att begära att Entreprenören byter ut personal som utför arbete enligt avtalet om Beställaren bedömer att viss personal inte fungerar tillfredsställande eller inte har rätt kompetens.

Vid underentreprenad ska UE 2015 gälla mellan Entreprenören och Underentreprenören.

AFC/D.31 Beställarens organisation

AFC/D.311 Beställarens ombud

Ombud för Krokomsbostäder Aktieföretag

Gunnar Sundström
Fastighetsförvaltare

Offerdalsvägen 8
835 80 Krokoms

Direkt: 0640-16482
E-post: gunnar.sundstrom@krokomsbostader.se

Ombud för Krokoms Kommun

Gunnar Sundström
Fastighetsförvaltare

Offerdalsvägen 8
835 80 Krokoms

Direkt: 0640-16482
E-post: gunnar.sundstrom@krokomsbostader.se

Avrop sker från förvaltare, projekt- eller verksamhetsansvariga ansvariga vid Krokomsbostäder AB eller Krokoms kommun.

AFC/D.312 Beställarens projektledare m fl

Meddelas per objekt.

AFC/D.313 Beställarens kontrollant

Meddelas per objekt.

AFC/D.314 Beställarens kvalitetsansvarige

Meddelas per objekt.

AFC/D.315 Beställarens miljöansvarige

Meddelas per objekt.

AFC/D.316 Beställarens informationsansvarige

Meddelas per objekt.

AFC/D.318 Beställarens övriga befattningshavare

Meddelas per objekt.

AFC/D.32 Entreprenörens organisation**AFC/D.321 Entreprenörens ombud**

Entreprenörens ombud för ramavtalet

a. Namn

Fritext

Markarbeten

b. E-post

Fritext

Markarbeten

c. Mobil

Fritext

Markarbeten

AFC/D.322 Entreprenörens projekteringsledare

Anges per objekt.

AFC/D.323 Entreprenörens arbetschef, platschef m fl

Anges per objekt.

AFC/D.324 Entreprenörens kvalitetsansvarige

Anges per objekt.

AFC/D.325 Entreprenörens miljöansvarige

Anges per objekt.

AFC/D.328 Entreprenörens övriga befattningshavare**Kundtjänst**

Entreprenören ska tillhandahålla en kundtjänst som nås dagtid vardagar under ordinarie arbetstid som svarar på allmänna frågor, fel i leveranser, hjälp med kontaktuppgifter etc. Kundtjänsten ska ha kännedom om ramavtalet.

Övriga befattningshavare

Anges per objekt.

AFC/D.33 Möten

Entreprenören ska delta i möten i nödvändig omfattning för att kunna genomföra uppdraget i enlighet med Beställarens krav.

Entreprenören ska stå för sina egna kostnader för att träffa Beställarens.

AFC/D.331 Startmöte

Med tillägg till AB 04/ABT 06 kap 3 § 2 ska vid startmöte, från Entreprenörens sida, arbetsplatsens ledning, kvalitetsansvarig och personal som ska leda, utföra och verifiera arbete som påverkar kvaliteten, närvara.

Beställaren kallar till startmöte efter tilldelning av avropskontrakt. Mötet äger rum i Beställarens lokaler. Ingen ersättning betalas ut.

Startmöte ska ske i god tid innan entreprenaden startar.

Följande ärenden kommer att tas upp vid startmöte:

- genomgång av kontraktshandlingar
- organisation
- behörighet för andra än ombud
- former mm för informationsutbyte och samverkan
- former för underrättelse
- former mm för besiktning

Respektive part svarar för sina kostnader för startmötet.

AFC/D.332 Projekteringsmöten

Beställaren ska ges möjlighet att delta i projekteringsmöten.

AFC/D.333 Byggmöten

Beställaren kallar till byggmöten vid behov. Entreprenören ska representeras av person som delegerats befogenheten att företräda Entreprenören i ekonomiska och produktionstekniska frågor samt ta beslut i dessa. Beställaren upprättar dagordning och protokoll, som justeras av Entreprenören senast på nästkommande byggmöte. Ingen ersättning betalas ut.

AFC/D.338 Övriga möten

Beställaren kallar till, leder och protokollför uppföljningsmöten under ramavtalstiden.

Övriga möten hålls efter begäran från part vid behov.

AFC/D.34 Projekteringsledning, arbetsledning och anställda

Entreprenören ska förbinda sig att använda sig av nykter och drogfri personal.

Entreprenören är skyldig att till beställaren rapportera ev. missförhållanden i detta avseende samt vidta erforderliga åtgärder i samråd med Beställaren.

Entreprenörens platsledning ska tillsättas med iakttagande av kvalifikationer för samordning av arbeten och leveranser. Arbetsledningen på plats vid utförande av avrop ska behärska det svenska språket så väl i tal som i skrift. Yrkesarbetare ska behärska svenska språket i tal eller skrift för att kunna ta till sig säkerhetsföreskrifter och instruktioner.

Nedanstående gäller för såväl Entreprenören som av Entreprenören upphandlade och anlitade projektörer och UE.

- Entreprenören är skyldig att omgående rapportera missförhållanden till Beställaren samt att vidta erforderliga åtgärder.
- Om Entreprenören inte har kollektivavtal ska kollektivavtalets krav på lägsta godtagbara arbets- och anställningsvillkor, lögstalöner, arbetstider etc. ändå följas.
- Entreprenören förbinder sig att inte anlita icke lagstadgad arbetskraft. Med detta avses personer för vilka arbetsgivaren inte innehåller eller inbetalar källskatt och arbetsgivaravgifter i enlighet med gällande lag. Skulle Entreprenören brista i fullgörandet av detta äger Beställaren rätt att häva avtalet samt att uppbära ersättning för merkostnader i samband med anlitandet av annan Entreprenör.
- Personal ska ha erforderlig utbildning och yrkeskunskap, behörighet och språkkunskap för sina arbetsuppgifter. Kunskap i svenska språket krävs i sådan utsträckning att personen kan läsa och förstå samtliga för personen erforderliga säkerhetsföreskrifter, instruktioner, handlingar och dylikt.
- Entreprenörens anställda ska kommunicera med hyresgäster och verksamheter på svenska.
- Om personal omfattas av utsändningsreglerna enligt förordning 883/2004 ska A1-intyg lämnas till Beställaren senast vid avtalsstart för samtlig personal som omfattas.

AFC/D.342 Arbetsledning

Entreprenören skall tillhandahålla arbetsledare med adekvat kompetens. Denne ansvarar för egna entreprenadens behov av arbetsledning, för Underentreprenören och för samordning övriga arbetsledare emellan. Arbetsledare ska alltid vara namngiven i alla uppdrag, svensk talande och tillgänglig, t.ex via

mobiltelefon för Beställarens personal.

Beställaren ställer krav på att såväl Entreprenörens arbetsledning som eventuella underentreprenörers arbetsledning ska kunna kommunicera på svenska språket. Med kommunikation menas tala, läsa och skriva.

Om Entreprenören använder lärling vid utförande av entreprenadarbete ska Entreprenören, innan arbetet påbörjas, skriftligen skicka en förfrågan om detta till Beställaren. I förfrågan ska minst följande framgå:

- Namn och kontaktuppgifter på lärlingen och handledaren.
- Vilken typ och omfattning av arbete lärlingen ska utföra.
- Bifogat anställningskontrakt mellan Entreprenören och lärlingen samt en kopia av anmälan om lärlingsanställning, i enlighet med Byggnadsindustrins Yrkesnämnd, BYN25, eller motsvarande institut.

En förutsättning för att Entreprenören ska få använda lärling vid utförande av entreprenadarbeten är att Beställaren skriftligen har godkänt Entreprenörens förfrågan. Överenskommelse mellan Entreprenör och Beställaren ska upprättas där gällande ersättningsnivå för arbete utfört av lärling ska fastställas innan arbetet inleds

Om ovanstående regler inte har följts och/eller Beställaren inte har godkänt Entreprenörens förfrågan har Entreprenören inte någon rätt till ersättning för det arbete lärlingen utfört.

Notera även att vid löpande arbeten som ej kräver två (2) personer ska sådana arbetsuppgifter utföras av en (1) person, oavsett om det är en lärling eller inte. Entreprenören ansvarar för lärlingens arbete.

AFC/D.343 Allmänna bestämmelser om legitimationsplikt och närvaroredovisning, ID06

Byggbranschens "ID06 - Allmänna bestämmelser om legitimationsplikt och närvaroredovisning" ska gälla från avtalsstart. Inom arbetsplatsen ska väl synlig ID-bricka bäras. Entreprenören svarar för att kontrollera egen, Underentreprenörens och samordnade Entreprenörers personal. Beställaren eller av denne utsedd representant äger rätt att utföra kontroll på arbetsplats och avvisa personal som saknar namnbricka.

Villkoret nedan gäller endast om avrop sker i form av en totalentreprenad (AFD.343) eller i form av en generalentreprenad (AFC.343).

Entreprenören övertar det ansvar som enligt lag åvilar den som låter utföra byggnads- eller anläggningsarbeten (Byggherren) bestämmelserna om personalliggare i byggbranschen (anmälningsskyldigheter, skyldighet att tillhandahålla utrustning och skyldighet att hålla personalliggaren tillgänglig för Skatteverket).

AFC/D.344 Personalförteckning och legitimationsplikt

Entreprenören ska hålla förteckning innehållande namn och personnummer på egen personal och Underentreprenörer som befinner sig på arbetsplatsen. Förteckning ska lämnas till Beställaren vid förfrågan.

AFC/D.3441 Minmilön

De arbetstagare som är engagerade för utförande av entreprenaden, ska minst erhålla lön och andra minimivillkor på de områden som avses i 5 § Utstationeringslagen (SFS 1999:678), under förutsättning att sådan minimilön m.m. är tydligt definierad i ett centralt kollektivavtal som tillämpas i hela Sverige på motsvarande arbetstagare i den aktuella branschen. Av detta följer att Entreprenören inte heller får anlita underentreprenör e.d. som ger sina arbetstagare sämre villkor för lön m.m. än det sagda.

AFC/D.345 Elektronisk personalliggare

Entreprenören ska överta samtliga skyldigheter avseende elektronisk personalliggare enligt 39 kap 11 Beställaren och 12 §§ samt 7 kap 2 a och 4 §§ Skatteförfarandelagen.

Personalliggare ska vara ackrediterad (godkänd) enligt ID06, se www.id06.se för ackrediterade leverantörer.

Avtal om överlåtelse av ansvar för personalliggare upprättas vid startmöte.

Entreprenören ska vid hantering av personuppgiftsinformation följa gällande svensk lagstiftning och EU-förordningar. Vid överföring av personuppgifter till tredje land skall entreprenören tillämpa EU Standardavtalsklausuler och därmed inhämta personuppgiftsansvarigs tillåtelse för överföring till 3:e land genom att ingå skriftligt avtal enligt EU Standardavtalsklausuler med den personuppgiftsansvarig.

AFC/D.35 Underentreprenörer

De Underentreprenörer som får anlitas av Entreprenören (där Entreprenören har samordningsansvar) är endast de Underentreprenörer som Beställaren har ramavtal med. Avvikelse från denna grundprincip måste skriftligen godkännas av Beställarens.

Entreprenören får endast anlita sådan Underentreprenör som i föreskriven ordning är registrerad för betalning av mervärdesskatt, innehållen preliminär F-skatt och arbetsgivaravgifter. Det åligger Entreprenören att kontrollera dessa registreringar och inhämta uppgift om för vilka skatter eller allmänna avgifter anbudsgivaren eventuellt står i skuld.

Entreprenören är gentemot Beställaren lika ansvarig för sina Underentreprenörers arbete och handlingar som han är för sina egna. Försummelse av Underentreprenör eller leverantör att fullgöra åtaget arbete respektive leverans, fritar inte Entreprenören från åtagande enligt Ramavtalet/Avropskontrakt.

Samtliga Underentreprenörer ska upphandlas med ABT-U/AB-U 07, ID06 och UE 2015 som avtalsinnehåll (med undantag för krav på kollektivavtal). Vid Entreprenörens obestånd ska Beställaren kostnadsfritt äga rätt att överta sådana avtal. Beställarens krav på Entreprenör enligt AFC/D.1331 omfattar även anlitade Underentreprenörer.

Entreprenören ska i samband med avrop per objekt ange om och i sådant fall i vilka delar av uppdraget som Underentreprenör kommer att fullgöra. Innan Entreprenören anlitar underentreprenör, som inte tidigare nyttjats som Underentreprenör i ramavtalsomfattade uppdrag, för fullgörande av delar av uppdraget ska Beställarens godkännande inhämtas.

Beställaren kan komma att kontrollera att de krav som ställs på Entreprenören även uppfylls av Underentreprenör.

AFC/D.37 Samordning

AFC/D.371 Samordning av arbeten

För de arbeten som kan bli aktuella i samband med de arbeten som ingår i Ramavtalet ska Entreprenören överta Beställarens skyldighet att svara för samordningen av arbeten enligt AB 04/ABT 06 kap. 3 § 9. Entreprenören samordnar sina egna arbeten med arbeten som utförs av Beställarens egen personal eller övriga Entreprenörer som Beställaren anlitar. Entreprenören ska också leda sådana samordningsmöten som kan krävas och upprätta minnesanteckningar som delges Beställaren.

Samordningsansvar av samtliga entreprenörer på arbetsplatsen ska ingå i det offererade timpriset.

AFC/D.38 Dagbok

Entreprenören ska kontinuerligt föra dagbok för arbeten med fast pris per timme. Av dagbok för ska framgå:

- Beskrivning av utfört arbete.
- Utförd egenkontroll vid arbeten som kräver detta.
- Adress och lägenhetsnummer eller motsvarande där arbete utförts.
- Beställnings- eller arbetsordernummer.
- Nedlagd arbetstid där tidpunkter då arbetet utförts framgår.
- Tjänstgörande arbetsledare
- Tidrapport ska personligen undertecknas av den eller de som utfört arbetet.
- Materialåtgång och priser inklusive rabattsatser ska specificeras på faktura.
- Tidrapporter och följesedlar ska bifogas faktura.

Ovanstående krav gäller även för Underentreprenörer.

Entreprenören ska fortlöpande delge beställaren dagbokens innehåll.

AFC/D.4 Tider

Avtalstid

Ramavtalet träder i kraft när bägge parter undertecknat ramavtalet, vilket planeras ske: 2018-06-01
Ramavtalets slutdatum, exklusive eventuella förlängningsoptioner, 2020-05-31

Förlängning

Ramavtal förlängs automatisk med oförändrade villkor i ett år åt gången, maximalt vid två tillfällen, om parterna inte säger upp ramavtalet två månader innan utgången av ramavtalstiden. Totalt kan ramavtalet gälla i fyra år från ikraftträdandet (2+1+1).

Startdatum för avropskontrakt

Möjliga start- och slutförandedatum för varje objekt kommer att meddelas vid avrop.

Entreprenören upprättar baserade på dessa en detaljerad tidplan som överlämnas till Beställaren snarast möjligt. Vid brådska och mindre uppdrag kan Beställaren meddela undantag.

Tidplanen ska redovisa de poster och arbeten som används i betalningsplan så att avstämning av tidplan kan tjäna som underlag vid beräkning av upparbetat belopp enligt betalningsplanen. Kritiska aktiviteter ska markeras.

Erforderliga tider för kontroll, granskning och/eller tekniska fördröjningar såsom liggtider o.d. ska vara inarbetade i all planering och redovisas i tidplan.

Vid garantiärenden gäller samma krav på inställelse- och färdigställandetider som vid ordinarie leverans enligt AFC/D.42 och AFC/D.45.

AFC/D.42 Igångsättningstid

Entreprenören ska orderbekräfta mottagandet av ett avrop enligt nedan.

1. Akuta avrop

För akuta avrop som inte kan vänta är Igångsättningstid omedelbart vid avrop och senast tre timmar från avropsförfrågan/beställning om det föreligger risk för liv, hälsa eller risk för allvarlig person- eller sakskada oaktat när på dygnet avropet sker. Entreprenören ska bekräfta beställningen direkt i anslutning till beställningen.

2. Normalt avrop

Orderbekräftelse sker inom en arbetsdag och arbetet ska påbörjas snarast möjligt.

3. Annan överenskommelse

Arbetet ska påbörjas enligt avrop.

Vid arbete som utförs i bostadslägenheter får arbetet påbörjas tidigast klockan 08.00 eller enligt överenskommelse med hyresgästen om inget annat meddelats av Beställaren.

AFC/D.43 Avrop

Ramavtal kommer att tecknas med flera Entreprenörer. Beställaren äger rätt att samråda med ramavtalsleverantörerna, enligt 7 kap. LOU, inför respektive avrop. Entreprenör har möjlighet att ansluta sig till Beställarens beställningsportal för att förenkla processen för hantering av avrop.

Avrop genom rangordning (per geografiskt område)

Vid tilldelning av avropskontrakt kommer rangordning att tillämpas enligt följande. Den Entreprenör som rangordnats högst erhåller alla avrop.

Rangordning per område

1. Namn på Entreprenör
2. Namn på Entreprenör
3. osv.

Avvikelse från rangordning sker när entreprenören avböjt eller när svar inte erhålls inom avsedda tider. Om Entreprenör tagit på sig uppdrag som denne är försenad med (inte levererat enligt gällande färdigställandetider) äger Beställaren rätt att avropa från nästa entreprenör i rangordningen fram tills dess att det försenade avropet fullgörs.

Beställaren äger rätt att avropa uppdrag med fastpris. Om Entreprenör inte möter Beställarens fasta ersättning äger Beställaren rätt att gå till nästa Entreprenör i rangordningen.

Vid akuta avrop ska Entreprenören tacka ja till avropet per telefon direkt. För normala avrop ska svar på avrop ske inom en arbetsdag.

Avrop genom förnyad konkurrensutsättning

Samtliga antagna entreprenörer (inom alla tre geografiska områden) kommer att tillfrågas genom förnyad konkurrensutsättning:

- vid tilldelning av avropskontrakt som överstiger 100 000 SEK, eller
- vid tilldelning av avropskontrakt där i ramavtalet ej prissatta tjänster utgör en övervägande del (bland annat material och varor), eller
- vid tilldelning av avropskontrakt om Entreprenörer avböjt uppdraget vid avrop genom rangordning.

Avrop

Avrop sker löpande under ramavtalsperioden. Entreprenören ska enbart ta emot avrop av behöriga företrädare för Beställaren. Entreprenören kommer att erhålla information om vilka som är behöriga företrädare. Vid avrop ska objektspecifika faktureringsuppgifter alltid efterfrågas av Entreprenören från Beställaren och alltid framgå av Entreprenörens faktura för att betalning ska göras.

För varje uppdrag upprättas särskild beställning och tillsänds Entreprenören. I beställning ska bl.a. det aktuella uppdragets omfattning, tider samt ev. budgetkostnad specificeras.

Vid de tillfällen då det krävs snabba insatser med kort inställelsetid, åligger det Entreprenören att omgående lämna besked till Beställaren om Entreprenören kan åta sig uppdraget.

AFC/D.44 Deltider

Deltider för objektet kommer att meddelas vid respektive ramavtalsavrop.

AFC/D.45 Färdigställandetider

Påbörjat uppdrag ska utföras i en följd utan avbrott.

Om inget annat angetts i avrop gäller följande färdigställandetider

1. Akuta avrop

Entreprenören ska omedelbart efter inställelse åtgärda fel eller avhjälpa skada så att risk för liv, hälsa eller risk för allvarig person- eller sakskada inte föreligger. Färdigställande efter att risk för liv, hälsa eller sakskada avhjälpats får ske enligt färdigställandetider för Normalt avrop.

2. Normalt avrop

Enligt beställarens färdigställandetider i beställningen.

3. Annan överenskommelse

Arbetet ska slutföras enligt överenskommelse i avropet.

Beställaren förutsätter att Entreprenören kan vara flexibel och snabb vid oförutsedda händelser och i de fall det blir aktuellt även att de färdigställs i sådan omfattning så att hyresgäst, verksamhet eller byggnad inte tar ytterligare skada.

AFC/D.46 Förändring av kontraktstiden

Underrättelse enligt AB 04/ABT 06 kap 4 § 4 ska lämnas skriftligen.

Utöver detta föreskrivs med ändring av AB 04/ABT 06 kap 4 § 2 att ändringar eller tillägsarbeten intill 10 % av avropssumman, inte ska medföra jämkning av färdigställandetiden. Om ändringar eller

tilläggsarbeten överstiger angivna 10 % äger Entreprenören rätt till tidsförlängning för överskjutande del.

AFC/D.47 Garantitid

AFC/D.471 Garantitid för entreprenaden

Enligt AB 04/ABT 06 kap 4 § 7.

AFC/D.472 Särskild varugaranti

Bevis om särskild varugaranti ska överlåtas till Beställaren i samband med slutbesiktning eller färdigställande av uppdraget. Garantisedlarna ska vara skrivna på svenska och utställda på Beställaren.

Överlämnande av särskild garantiutfästelse inskränker inte Entreprenörens eget ansvar.

AFC/D.5 Ansvar och avhjälpande

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 5 § 11 föreskrivs att stycke 2 inte ska gälla.

Med ändring av och tillägg till AB 04/ABT 06 kap 5 § 6 och kap 7 § 11 föreskrivs att Entreprenörens dokumenterade egenkontroll innefattar en utfästelse om kontraktsenligt utförande för vilket Entreprenören ansvarar strikt, och oberoende av om de kunnat upptäckas vid slutbesiktningen, under i lag föreskriven allmän preskriptionstid räknat från garantitidens början.

AFC/D.51 Vite

Med ändring av AB 04/ABT 06, 5 kap 3 §, föreskrivs att samtliga viten nedan utfaller oberoende av varandra. Vite inskränker inte Beställarens rätt till eventuellt skadestånd.

AFC/D.511 Vite vid försening

Vid försening eller inte uppfylld inställelsetid utgår vite med ett belopp av två (2) % av Beställningssumman, dock max 10 % av den sammanlagda kontraktssumman, varmed färdigställandet av entreprenaden fördröjts. Vid arbete på löpande räkning där sluttid fastställts utgår vite med 1000 kr per påbörjad arbetsdag gentemot överenskommen tidplan.

AFC/D.513 Vite vid skada på vegetation

Vid skada på träd eller buskar är Entreprenören skyldig att avhjälpa uppkommen skada. Om avhjälpande inte sker inom skälig tid efter anmälan från Beställaren, har Beställaren rätt att avhjälpa uppkommen skada på Entreprenörens bekostnad. Beställaren fakturerar Entreprenören kostnader för anlitade entreprenörer med ett administrativt påslag om 10 %.

AFC/D.518 Övriga viten

Om påtalade fel vid besiktning inte avhjälpas inom angivet tid enligt AFC/D.57 är Beställaren berättigad till vite om 5 000 kronor för varje påbörjad vecka som felen kvarstår.

Om ett arbetslag som är på Beställarens område inte har minst en yrkesarbetare som kan kommunicera väl på svenska är Beställaren berättigad att erhålla vite med ett belopp om 5 000 kr för

varje dag och arbetsplats detta påträffas.

Om Entreprenören inte redovisat efterlevnad av sociala krav enligt AFC/D.34 har Beställaren rätt att från Entreprenören erhålla vite med ett belopp av 10 000 kronor för varje utebliven redovisning.

AFC/D.53 Ansvar mot tredje man

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 5 § 13 gäller följande:

Entreprenören övertar fullt ut beställarens skadeståndsskyldighet gentemot tredje man inklusive skador enligt miljöbalken till följd av entreprenaden.

AFC/D.54 Försäkringar

Entreprenören ska teckna allriskförsäkring och ansvarsförsäkring enligt AB 04/ABT 06 kap 5 § 22 som minst ska omfatta Minimiersättning för allriskförsäkring och ansvarsförsäkring för entreprenadverksamhet, Bilaga 1 i AMA AF 12.

Samtliga försäkringar enligt nedan ska medföra skydd enligt gängse svenska försäkringsvillkor och med Beställaren som medförsäkrad. I den mån Beställaren är skyldig att svara för självrisk, ska Beställarens ansvar för sådan självrisk gentemot Entreprenören vara begränsad till tre (3) prisbasbelopp.

Intyg om att nedan angivna försäkringar har tecknats ska överlämnas till Beställaren senast enligt AFC/D.242. Intyg om att förnyad försäkring finns ska överlämnas till Beställaren senast en vecka före det att försäkringen går ut. I annat fall äger Beställaren rätt att teckna försäkringen på Entreprenörens bekostnad.

Allriskförsäkring

Entreprenören ska teckna allriskförsäkring för skador på arbetena intill dess fulla värde inklusive indexpåslag. Entreprenören ska teckna försäkring i form av allriskförsäkring för skador på Beställarens befintliga egendom.

Försäkring för åtkomst- och återställandekostnader

Entreprenören ska komplettera försäkringsskyddet att omfatta åtkomst och återställandekostnader. Försäkringsbeloppet ska vara minst 2 miljoner kronor per skada.

Ansvarsförsäkring

Entreprenören ska teckna ansvarsförsäkring med försäkringsbelopp för person- och sakskada om 10 MSEK samt för ren förmögenhetsskada 1 MSEK. Vid nyckelförlust ska försäkringsbeloppet vara 0,5 MSEK.

Ansvarsförsäkringen ska inkludera:

- Skydd för skada genom levererad egendom (produktansvar),
- Utökat skydd vid skada på omhändertagen egendom, inklusive nyckelförlust,
- Utökat skydd för Entreprenören ,
- Skydd vid särskilt riskfyllda arbeten (se AFC/D.542), för sådana arbeten som ingår i uppdraget.

AFC/D.541 Försäkringar under garantitiden

Med tillägg till AMA AF 12 gäller att försäkringarna ska tecknas och vidmakthållas, så att de gäller intill dess garantianmärkningarna har åtgärdats.

AFC/D.542 Försäkring för särskilt riskfyllda arbeten

Entreprenören ska ha kompletterande försäkringsskydd för särskilt riskfyllda arbeten som ingår i entreprenaden.

AFC/D.543 Försäkring avseende befintlig egendom

Entreprenören ska som komplement till allriskförsäkring även inneha en så kallad ROT-försäkring för Beställarens befintliga egendom.

Försäkringsbeloppet ska vara minst 10 miljoner kronor. Försäkringsbeloppet är gemensamt för AFC/D.5431 - 5433.

AFC/D.5433 Försäkring avseende egendom tillhörig nyttjanderättshavare som är konsument

Entreprenören ska teckna en s.k. ROT-försäkring i form av allriskförsäkring för skador på egendom tillhörig nyttjanderättshavare som är konsument.

Försäkringsbeloppet ska vara minst 10 miljoner kronor. Försäkringsbeloppet är gemensamt för AFC/D.5431 - AFC/D.5433.

AFC/D.55 Ansvar för brandskydd

Vid brandfarliga heta arbeten gäller Brandskyddsföreningen Sveriges säkerhetsregler för brandfarliga heta arbeten. Entreprenören övertar Beställarens brandskyddsansvar i samband med entreprenadens utförande. Ingen särskild ersättning utgår till Entreprenören för övertagandet och för att leva upp till varvid gällande brandskyddsansvar.

Den personal hos Entreprenören, Underentreprenör och leverantör som ska vara tillståndsansvarig, utföra eller bevaka brandfarliga heta arbeten ska ha behörighetsutbildning, giltigt certifikat för brandfarliga heta arbeten och erfarenhet av brandskydd.

Berörd personal ska efter anfordran uppvisa giltigt certifikat för brandfarliga heta arbeten.

Anmälan görs till kommunens brandkyddsansvarige.

AFC/D.551 Ansvar för brandfarliga heta arbeten**AFC/D.5511 Beställarens tillståndsansvarige**

Meddelas per avrop.

AFC/D.5512 Entreprenörens tillståndsansvarige

Entreprenören ska för varje enskilt avrop där tillstånd behöver utfärdas tillhandahålla en namngiven

fysisk person som ska vara tillståndsansvarig i samband med entreprenaden.

Entreprenören får inte utan Beställarens skriftliga medgivande överlåta sitt tillståndsansvar för heta arbeten till underentreprenör.

Som tillståndsansvarig får inte utses den som ska utföra brandfarliga heta arbeten.

AFC/D.5513 Samordning av tillståndsansvariga

Entreprenören ska för varje enskilt avrop där tillstånd behöver utfärdas tillhandahålla en namngiven fysisk person som ska ansvara för samordningen av samtliga tillståndsansvarigas ansvarsområden.

Som tillståndsansvarig får inte utses den som ska utföra brandfarliga heta arbeten.

AFC/D.57 Avhjälpande

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 5 § 17 föreskrivs att samtliga påtalade fel i besiktningsutlåtandet ska vara åtgärdade snarast möjligt och klara för efterbesiktning, dock senast två (2) veckor räknat från det att besiktningsutlåtandet eller skriftlig underrättelse om fel tillställts Entreprenören eller annan tidpunkt som parterna träffat överenskommelse om.

Entreprenören svarar för låsningen av de utrymmen där entreprenadarbeten pågår intill tidpunkten då samtliga fel åtgärdats.

AFC/D.58 Ansvar för garantitiden

Med ändring av AB 04/ABT 06, kap 5 § 6 gäller att Entreprenören ansvarar för fel, som framträder efter garantitidens utgång, om felet visas ha sin grund i vårdslöshet av Entreprenören.

AFC/D.6 Ekonomi

AFC/D.61 Ersättning

Ersättning utgår enligt överenskomet avrop och bygger på lämnat timpris. Beställaren avgör vilket alternativ som ska gälla vid varje avrop. Av Entreprenören angivna anbudsbelopp och procentsatser ska avse totalt belopp och innefatta samtliga kostnader och ersättningar för att utföra föreskrivet arbetsutförande, exklusive moms.

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 6 § 6 ska parterna i första hand försöka komma överens ett fast pris för arbetet. På begäran av Beställaren ska Entreprenören redovisa kostnadsberäkning.

Ersättning utgår enligt följande rangordning (ersättningsmodeller):

1. Å-pris (Timpriser)

1.1. Å-priser/timpriser ska innefatta samtliga kostnader i enlighet med AB 04/ABT 06 kap 6 § 9 punkt 2, 3, 4, 5, 6, 7 och 8 (a och b). Ersättning för AB 04/ABT 06 kap 6 § 9 punkt 1 utgår i de fall material ej ingår i å-priset. I priset ingår bland annat:

1.1.1. Personlig skyddsutrustning

1.1.2. Lön, ackordsöverskott, pension, semester och bidragskostnader

- 1.1.3. Arbetsledning
- 1.1.4. Rese- och traktamentskostnader och restidsersättning
- 1.1.5. Samordning
- 1.1.6. Administration
- 1.1.7. Försäkringar
- 1.1.8. Avgifter enligt lag och avtal
- 1.1.9. Servicebil utrustad med erforderliga handverktyg, verktyg samt maskiner
- 1.1.10. Handverktyg inklusive elmotordrivna dito, rullställningar, redskap, bodar, övrig utrustning - exempel på handverktyg och redskap som ska ingå i Timpriset finns i bilaga Hjälpmedel.
- 1.1.11. Fordonsersättning, bilersättning, ev. trängselskatt eller vägskatt, parkeringsavgifter
- 1.1.12. Milersättning
- 1.1.13. Startersättning eller liknande ersättning
- 1.1.14. Inställelsekostnad
- 1.1.15. Vinst, räntor, centraladministration och övriga omkostnader
- 1.1.16. Kostnader för att leva upp till ställda krav i Administrativa föreskrifter

1.2. Vid tillkommande moment inom ramen för à-priser ska utgångspunkt tas i det à-pris som ligger närmast avropets omfattning. Vid tillkommande moment gäller à-pris plus tillkommande moment. Vid avgående moment gäller à-pris minus avgående moment.

2. **Självkostnadsprincipen**, beräknas enligt självkostnadsprincipen i AB 04/ABT 06 kap 6 § 9 med följande ändringar:

- 2.1. Punkt 1: kostnad för material och varor inbyggda i objektet.
- 2.2. Punkt 2: kostnader för arbetsledning ingår i punkt 3 och ersätts inte särskilt (ingår i punkt 3)
- 2.3. Punkt 3: kostnader för arbetare inklusive punkterna 2, 3, 4 och 6
- 2.4. Punkt 4: kostnader för allmänna hjälpmedel och allmänna arbeten (ingår i punkt 3)
- 2.5. Punkt 5: kostnader för underentreprenader
- 2.6. Punkt 6: kostnader för försäkringar m m (ingår i punkt 3)
- 2.7. Punkt 7: kostnader för utredning och projektering samt kostnader i övrigt som ej anges i punkterna 8 och 9 nedan
- 2.8. Punkt 8a: entreprenörarvode (inkl kostnader för räntor, centraladministration och punkt 2 = arbetsledning) ska anges för punkterna 1 och 5.
- 2.9. Punkt 8b: entreprenörarvode för arbete, hjälpmedel, material eller vara som tillhandahålls av beställaren ska anges

Definition av vissa punkter som ingår i ersättningen enligt ovanstående ersättningsmodeller.

- Punkt 7: Ev. särskild ersättning utgår för projekteringsarbete och överenskommes mellan Beställaren och Entreprenören vid avrop.
- Punkt 8, Entreprenörsarvoden ska lämnas i anbud.
  - Entreprenörsarvode för material och varor, punkt 1 (högst 8 % får anges)
  - Entreprenörsarvode för underentreprenörer, punkt 5 (högst 8 % får anges).
  - Entreprenörsarvode för samordning av sidoentreprenörer

Om Entreprenören anlitar Underentreprenör för arbete som denne själv förväntas utföra men som denne inte förmår att göra på grund av tids- eller personalbrist ska samma timpris gälla för underentreprenör som entreprenör och inget entreprenörspåslag ska utgå.

För det fall Underentreprenör anlitas i flera led får entreprenörsarvode endast tillämpas en gång.

Särskild ersättning vid löpande räkning utgår ej för åtgärdande av fel på entreprenaden som framträder efter avlämnandet. Eventuell kostnaden härför skall vara inräknad i timersättning och arvoden.

Administrativt påslag för kopiering får ej debiteras.

Arbetsledning (ingår i timpris för yrkesarbetare)

Med arbetsledning avses bland annat

- Deltaga vid start-, bygg samt slutmöten
- Deltaga vid besiktnings
- Tillsammans med beställaren göra platsbesök för att ta fram kalkyl/offert för projekt
- Leda och fördela arbetet
- Utvärdera och följa upp avrop och ramavtalet
- Offertarbete i samband med förnyad konkurrensutsättning

Samordning (ingår i timpris för yrkesarbetare)

Entreprenören samordnar sina egna arbeten med arbeten som utförs av beställarens egen personal eller övriga entreprenörer som Beställaren anlitar. Entreprenören ska också leda sådana samordningsmöten som kan krävas. Samordningsansvar för samtliga entreprenörer på arbetsplatsen ska ingå i det timpris som entreprenören offererar.

Övertid eller OB-tid

Kostnader för tid utanför normalarbetstid (07.00-17.00) utgår endast om det godkänts av Beställaren på förhand enligt AFC/D.132. För akuta avrop under icke normal arbetstid utgår ersättning enligt nedan:

- Kostnader för beordrad övertid får, vardagar 06.00-07.00 samt 17.00-20.00, debiteras med 50% påslag.
- Kostnader för beordrad övertid får, vardagar 20.00-06.00 samt helgdag, lördag och söndag, debiteras med 90% påslag.

Rabatter och kickbacks

Eventuella på fakturan ej angivna rabatter, "kickbacks" etc som tillkommer Entreprenören ska avräknas vid fakturering till Beställaren. Beställaren ska ha möjlighet att genom oberoende revisor eller motsvarande granska att Entreprenören ekonomiska åtaganden följs.

Kostnad för lärlingar

Lärlingarnas ersättning ska styrkas att de följer arbetstagarens fackliga avtal.

Anbudspriser

a. Timpris yrkesarbetare med relevant yrkesbevis (07:00-17:00 vardagar)

Prisfält

Markarbeten

b. Procentpåslag på verifierade självkostnader för material och varor enligt AB 04/ABT 06 kap 6 § 9. (Maximalt 8 %)

Prisfält

Markarbeten

c. Procentpåslag på verifierade självkostnader för underentreprenader enligt AB 04/ABT 06 kap 6 § 9. (Maximalt 8 %)

Markarbeten

Prisfält

d. Procentpåslag på verifierade självkostnader för samordning av sidoentreprenörer. (Maximalt 8 %)

Markarbeten

Prisfält

AFC/D.611 Ersättning för ÄTA-arbeten

Ersättning för ÄTA-arbeten ska i första hand utgå enligt avtalad á-prislista (timpriser), omkostnadspåslag i anbudet eller prissatt mängdförteckning i anbudet.

I andra hand ersättes ÄTA-arbeten enligt fastpris, budgetpris eller självkostnadsprincipen enligt AB 04/ABT 06 kap 6 § 9.

På kostnader för material och varor och underentreprenörer utgå ett Entreprenörarvode enligt punkter 8a som anges i anbudet. För kostnader enligt punkt 8b debiteras kostnaden netto utan påslag.

Hjälpmedel i övrigt

Vid maskinhyra är Entreprenören berättigad till högst 8 % arvode på hyreskostnaden. Självkostnaden ska verifieras med kopia på originalkvitto.

AFC/D.612 Ersättning för reglerbara mängder

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap. 6 § 11 gäller att Entreprenören inte ersätts vid en eventuell minskning av kontraktssumman.

AFC/D.614 Ersättning för kostnadsändring (indexreglering)

Ingen indexreglering sker under de första 24 månaderna efter avtalsskrivning, efter det får prisjustering ske enligt SCB:s Entreprenadindex (bas jan. 2011) och dess tillämpningsföreskrift 3000 med mars månad 2018 som basmånad.

- 3010 Byggnadsarbeten

Efter indexreglering ska priset vara fast i 12 månader. Prisjustering börjar gälla efter Beställarens godkännande av begäran från Entreprenör. I begäran ska uppgifter om basindex, aktuellt index, den procentuella mellanskillnaden, 90% av mellanskillnaden samt uträkning med nya priser framgå.

Entreprenören eller Beställaren påkallar indexreglering senast 1 månad innan aktuell reglering ska träda i kraft. Retroaktiv indexreglering godkänns ej.

Indexförändringar mindre än +/- 0,5 % regleras inte. Omkostnadspåslag justeras inte.

Följande förkortningar ska nyttjas för beräkning av kostnadsändring.

K = kostnadsregleringsbelopp.

V = värdet av under månaden utfört arbete på byggplats före ev. avdrag för innehållna medel, förskott eller dylikt.

0,9 = faktor som anger att 10 % av V lämnas oregerat

iu = indextal för utförandemånad.

ib = indextal för basmånad

AFC/D.6141 Ersättning för rese- och traktamentskostnader

Kostnader för resor, restid och traktamenten ska ingå i timpriset.

AFC/D.62 Betalning

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 6 § 17 föreskrivs att betalning endast sker mot faktura som inte får ställas ut innan däri upptaget arbete utförts.

Fakturering sker per objekt i efterskott månadsvis samt betalas inom 30 dagar från mottagandet av korrekt faktura. Vid övriga byggentreprenadarbeten får överenskommelse om betalningsplan ske för varje objekt.

Faktura förfaller inte till betalning förrän Beställaren erhållit tidplan (se AFC/D.41).

Entreprenören ska ställa enligt Beställaren skälig säkerhet för sina åligganden om Beställaren begär detta. Innehållna medel enligt AB 04/ABT 06 kap 6 § 12 utbetalas sedan vid slutbesiktning eventuellt påtalade fel avhjälpes.

Lagstadgad mervärdesskatt tillkommer. Debitering sker enligt de principer som anges i mervärdesskattelagen.

AFC/D.622 Betalningsplan

Betalningsplan ska upprättas per objekt och betalning sker mot utfört arbete.

AFC/D.623 Förskott

Förskott får ske endast om detta uttryckligen godkänts av Beställaren.

AFC/D.624 Fakturering

Fakturaadress och fakturamärkning anges per avrop.

Faktura utställs mot den enhet/förvaltning som utfärdat beställningen enligt adress som anges i avropet. Fakturan ska märkas och beskriva följande:

- Entreprenörens referens/handläggare
- Beställarens referens
- Projekt med ev. projektnummer
- Fakturanummer

- Fakturadatum
- Förfallodatum
- Fakturabelopp
- På fakturan anges tidigare fakturerat belopp inkl. ackumulerat belopp
- Fakturans momsbelopp
- På fakturan ska anges under vilken tid arbetet är utfört
- Postgiro/bankgiro
- Momsregistreringsnummer
- Uppgift om innehav av F-skattsedel för aktuellt år

Tillsammans med faktura ska kopia på verikationer för material, varor och underentreprenörer bifogas.

Samlingsfakturor accepteras endast efter särskild överenskommelse.

Beställaren förbehåller sig rätten att returnera fakturor som inte uppfyller ovanstående specifikationer.

Faktureringsavgifter eller expeditonsavgifter godtas inte.

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 6 § 19 ska gälla att Entreprenören ska, inom tre månader efter färdigställandetiden utgång för respektive avrop, till Beställaren översända slutfaktura omfattande samtliga återstående fordringar avseende det aktuella uppdraget/beställningen.

Varje uppdrag/beställning ska slutredovisas med en "slutfaktura" som visar:

- timmar
- materialkostnad netto
- entreprenörsarvode för material
- UE kostnader
- entreprenörsarvode för UE
- sammanställning övriga maskiner och hjälpmedel
- summa för ovanstående
- ev. avgående a'conto fakturor
- summa "kvarstår att fakturera"

Senare framställt krav medför inte rätt till ersättning om inte Entreprenören inom nämnda tid anmält att till beloppet då okänd fordran kan föranleda ytterligare krav eller visa att kravet grundas på fordran som då var okänd för Entreprenören.

Betalningsvillkor

Betalning ska ske trettio (30) dagar efter leverans och erhållen korrekt faktura.

Betalning innebär inte godkännande av leveransen.

Beställaren accepterar inte i detta objekt att faktura säljs, eller på annat sätt överläts, till factoringbolag eller motsvarande. Betalning sker i svenska kronor, SEK.

Elektronisk fakturering

Om Beställaren inför elektronisk fakturering under avtalsperioden ska Entreprenören senast tre månader efter anmodan sända sina fakturor i av Beställaren anvisat elektroniskt fakturaformat, som är allmänt tillgängligt på den svenska marknaden.

Den vinnande Entreprenören ska vara beredd på att enbart få använda sig utav elektroniska fakturor. Från och med datum Beställaren meddelar kravet att Entreprenören enbart ska använda sig av elektroniska fakturor kommer anstånd att ges på tre månader.

Omvänd skattskyldighet

Observera att Beställaren inte omfattas av omvänd skattskyldighet. Beställaren är ett fastighetsbolag och inte ett byggbolag.

AFC/D.625 Dröjsmålsränta

Räntefakturering sker enligt räntelag och eventuell räntefaktura ska innehålla uppgifter om räntesats, kapitalbelopp samt period som räntefakturan avser.

Räntefaktura understigande 100 kronor betalas ej.

AFC/D.631 Säkerhet till beställaren

Entreprenören ska på anfordran ställa säkerhet enligt AB 04/ABT 06 kap 6 § 21. Säkerhet ska utgöras av bankgaranti, kreditförsäkring eller försäkring genom byggnadsgaranti eller likvärdigt.

Säkerheten ska inlämnas vid startmöte.

AFC/D.7 Besiktning

AFC/D.71 Entreprenadbesiktningar

Besiktning av entreprenaden kommer att utföras i omfattning enligt Beställarens önskemål. Beställaren avser dock att lägga stor vikt vid Entreprenörens egenkontroll för undvikande av onödiga besiktningsarbeten (dubbelarbete).

AFC/D.711 Besiktningsplan

Besiktning genomförs enligt upprättad besiktningsplan för respektive objekt.

AFC/D.713 Slutbesiktning

Garantitid löper från godkännande vid slutbesiktning.

Entreprenören ska skriftligen till Beställaren senast två veckor innan färdigställandet ange det datum då entreprenaden i sin helhet är tillgänglig för slutbesiktning.

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 7 § 11 föreskrivs att om fel kan hänföras till utförande som genom kvalitetsstyrningsverifikation och dokumentation av Entreprenören påstås vara kontraktsenliga, får sådana fel göras gällande även om dessa inte har konstaterats vid besiktning och oavsett om de förefunnits vid besiktningstillfället och då bort märkas.

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 7 § 12, gäller också som förutsättning för godkännande att handlingar enligt AFC/D.242 är överlämnade.

Med tillägg till AB 04/ABT 06 kap 7 § 2 gäller att senast två veckor före slutbesiktning ska Entreprenören till Beställaren överlämna kontrakterad dokumentation signerad och sammanställd enligt kontraktskrav. Vid mindre entreprenader kan Beställaren meddela annat.

AFC/D.718 Besiktningsman

Besiktningsman utses av Beställaren.

AFC/D.8 Hävning

AFC/D.81 Hävning

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 8 föreskrivs att § 3 inte ska gälla.

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 8 § 1 föreskrivs att Beställaren har rätt att helt eller delvis avbeställa avropade objekt avseende ännu ej genomförda delar. Entreprenören har därvid rätt till ersättning för utfört och av Beställaren godkänt arbete samt för avtalsenliga redovisade kostnader och utlägg.

Entreprenören har även rätt till ersättning för andra skäliga kostnader som Entreprenören åsamkats på grund av Beställarens avbeställning om Beställaren har godkänt sådana kostnader i förväg.

Entreprenören har ingen rätt till ersättning för kostnader och utlägg om Beställarens avbeställning beror på att Entreprenören begått fel eller varit försumlig vid fullgörandet av entreprenaden.

Utöver vad som anges i AB 04/ABT 06, gäller följande om hävning av ramavtalet;

Beställaren äger rätt att säga upp hela ramavtalet med samtliga antagna Entreprenörer inom fackområdet med trettio dagars varsel oaktat skäl.

Båda parterna har rätt att häva avropskontrakt eller ramavtalet utan kompensation till motparten, i fall motparten har gjort sig skyldig till väsentligt avtalsbrott och motparten inte rättat till avtalsbrottet inom två veckor från mottagande av skriftligt meddelande från den andra parten.

Beställaren har därutöver rätt att häva ramavtalet med antagen Entreprenör, utan kompensation till Entreprenören och omedelbart, enligt nedanstående:

- Om Entreprenören har lämnat oriktiga uppgifter i sitt anbud eller vid avrop.
- Om Entreprenören brister i fullgörande enligt krav i AFC/D 139.
- Om Entreprenören väsentligt misskött sitt skydds-föreskrifter, arbetsmiljövillkor och arbetsmiljölagar.
- Om Entreprenören inte lever upp till skyldighet att kontrollera utdrag ur belastningsregistret enligt AFB.528
- Om Entreprenörens ekonomiska ställning eller kommersiella förmåga försämras i sådan omfattning att Beställaren får rimlig anledning att tro att Entreprenören inte kan uppfylla åtaganden i ramavtalet.
- Om Entreprenören är föremål för uteslutningsgrunderna enligt LOU 13 kap. 1-3 §§.
- Om företrädare för eller anställd hos Entreprenören under ramavtalstiden och i sin roll som företrädare hos Entreprenören döms för olaga diskriminering eller om Entreprenören tvingas att betala diskrimineringsersättning enligt diskrimineringslagen (2008:567).

- Om Entreprenören erhåller två vitesföreläggande inom en period på 90 dagar.

Hävning enligt punkterna ovan ska för dess giltighet ha föregåtts av ett skriftligt meddelande till motparten om risk för sådan hävning och Entreprenören inte rättat till omständigheten inom två veckor från mottagande av skriftligt meddelande från Beställaren.

Beställaren äger också rätt att häva ramavtalet i förtid med en månads uppsägningstid om Entreprenören trots två (2) skriftliga reklamationer gör sig skyldig till upprepade brister. Med upprepade brister avses någon av nedanstående omständighet som uppkommer flera gången under en sammanhängande tolv månadsperiod (det är därmed tillräckligt att någon av punkterna är uppfyllda för att rätt till hävning ska föreligga):

- Om uppdrag vid upprepade gånger inte fullgörs i enlighet med ramavtalet eller Entreprenörens anbud och detta beror på omständigheter som åläggs Entreprenören.
- Entreprenören avböjer att utföra uppdrag eller inte lämnar en återkoppling gällande accept av uppdrag/avrop (vid fem tillfällen inom angiven frist)
- Överdebitering sker vid tre tillfällen
- Entreprenören missköt dagböcker eller inte inkommer med verifikationer i tre fakturor
- Besiktningar vid tre (3) tillfällen inte godkänns och rättelse inte sker skyndsamt
- Anlitat underentreprenörer vid ett flertal tillfällen utan Beställarens godkännande.

Hävning avseende upprepade brister ska för dess giltighet ha föregåtts av ett skriftligt meddelande till motparten om risk för sådan hävning.

AFC/D.9 Tvistelösning

Med ändring av AB 04/ABT 06 kap 9 § 1 ska alla eventuella tvister avseende tolkning och tillämpning av ramavtalet eller avropskontrakt och alla rättsliga förhållanden i samband med dessa ska, i den mån de inte kan lösas genom förhandlingar mellan parterna avgöras av allmän domstol med tillämpning av svensk rätt.

Tingsrätten vars domkrets täcker Beställarens hemort ska vara behörig första instans.

4. AFG ALLMÄNNA ARBETEN OCH HJÄLPMEDEL

Inledning

Entreprenören ska anskaffa och bekosta nödvändiga allmänna hjälpmedel för arbetets fullgörande om inte annat anges i detta avsnitt. För allmänna hjälpmedel gäller Arbetsmiljöverkets hänvisningar.

AFG.1 Etablering av arbetsplats

AFG.11 Placering av allmänna hjälpmedel

Placering av allmänna hjälpmedel ska ske efter samråd med Beställarens. Lagring av material i lägenheter, entréer eller trapphus utöver det som ska återmonteras, får inte förekomma.

Eventuellt skadade bygg- och markanläggningar återställs i ursprungligt skick.

Redskap och verktyg

Kostnad för handverktyg, mindre redskap och eldrivna handverktyg ska ingå i angivet timpris. Exempel på handverktyg, mindre redskap och eldrivna handverktyg som ska ingå i timpriset återfinns i separat bilaga till Ramavtalet.

AFG.12 Bodar

Entreprenören håller egna kontors-, personal- och verkstadsbodar vid behov. Placering av bodar sker i samråd med Beställarens. Etableringslov samt tillfälliga bygglov söks hos kommunen av Entreprenören.

AFG.13 Tillfällig väg och plan

Entreprenören ska vid användande av befintliga vägar iaktta och följa gällande föreskrifter beträffande tillåtet axeltryck. Enskild väg eller privat fastighet får inte användas av Entreprenören utan att väghållare eller fastighetsägaren lämnat sitt skriftliga tillstånd därtill.

Respektive Entreprenören svarar själv under entreprenadtiden för städning och åtgärdande av skador som han själv orsakat till följd av entreprenadarbetena på befintliga vägar och planer.

AFG.14 Tillfällig el- och va-försörjning

Entreprenören får använda fastighetens ordinarie eluttag och ordinarie VA-nät. Användningen bör i så fall ske i samråd med Beställarens. Eventuella provisoriska installationer bekostas av Entreprenören. Förbrukad el och va bekostas av Entreprenören. Avbrott i el- eller va-försörjning, orsakade av omständigheter som Beställaren inte kan råda över, berättigar inte till ersättning eller tidsförlängning av uppdraget.

AFG.16 Tillfällig skyltställning och tillfällig orienteringstavla

Skyltning får inte ske utan Beställarens skriftliga godkännande. Om bygglov för skyltning krävs ansöks detta av Entreprenören.

AFG.2 Inmätning och utsättning

AFG.21 Mätutrustning

AFG.22 Inmätning

AFG.3 Skydd m m

AFG.31 Skydd av arbete och egendom m m

Befintlig, angränsande byggnad/byggnadsdelar ska vid behov skyddas så att de ej utsätts för skada eller driftavbrott. Skyddsåtgärder ska utföras i samråd med Beställaren.

Entreprenören svarar för de skyddsanordningar som är behövliga och erforderliga för förbipasserande.

Byggvaror, kemiska produkter och material ska förvaras på ett sådant vis så de inte skadas eller drar åt sig fukt eller smuts.

AFG.311 Skydd av arbete

Arbete får inte utan betryggande skyddsåtgärder bedrivas i väder som kan försämra resultatet. Entreprenören ska skydda eget färdigt arbete om det kan skadas genom förslitning under tiden för arbetet.

AFG.315 Skydd av egendom

Entreprenören ska skydda Beställarens egna och angränsande byggnader och byggnadsdelar mot skada och nedsmutsning på grund av entreprenaden.

Byggnadsdelar som kan skadas eller påverkas av arbetena eller transporter ska skyddstäckas. Gäller även tredje mans lösöre. Entreprenören ansvarar för alla nycklar som kvitteras ut hos Beställaren. Entreprenören svarar för alla direkta och indirekta kostnader förorsakade av nycklar som kommit bort och som pga detta eller på annat sätt hamnat i orätta händer.

AFG.316 Tillfällig inhägnad

Entreprenören ska vid behov i samråd med utföra tillfällig inhägnad runt arbetsområdet alternativt samt vid Entreprenörens sopcontainers inom arbetsområdet. Grindar och bommar ska hållas låsta när arbetsplatsen inte är bemannad.

AFG.32 Skyddsanordningar

AFG.34 Bullerskydd

Entreprenören ska vidta nödvändiga åtgärder för att minimera bullerstörningar. Maskiner ska väljas så dessa inte orsakar onödigt buller.

AFG.35 Dammskydd

Entreprenören ska ordna så att angränsande rum samt hyresgästernas lösöre skyddas mot damm. Arbetsmetoder som inte dammar ska övervägas vid arbetsmoment som kan förorsaka damm.

AFG.4 Leverans, transport m m

AFG.41 Leverans av varor till arbetsplatsen

I den mån materiel levereras till objektet vid tidpunkt när Entreprenören inte själv är på plats för att ta emot denna ska Beställarens kontaktperson för objektet vara vidtalad. Beställaren ansvarar ej för Entreprenörens materiel.

AFG.43 Transport inom arbetsområdet

Entreprenören ska inhämta instruktioner för leveranser till och från arbetsområdet i syfte att minimera riskerna, i synnerhet rörande objekt med många barn närvarande.

AFG.5 Arbetsställningar och montering

AFG.51 Arbetsställningar

Entreprenören ska för eget bruk och eventuell Underentreprenören tillhandahålla nödvändiga arbetsställningar som krävs för arbetets utförande.

AFG.512 Ställningar som tillhandahålls

Inga ställningar, rullställningar eller arbetsplattformar tillhandahålls av Beställaren.

AFG.6 Ursparing, håltagning, igensättning och tätning

AFG.62 Igensättning och tätning

Entreprenören ska utföra igensättning och tätning avseende de arbeten och åtgärder som följer av ursparing och håltagning. Entreprenören ska även utföra efterlagning på de egna arbetena samt eventuell brandtätning. Entreprenören ska före efterlagning, som kommer dölja av annan utfört arbete, hos Beställaren förvissa sig om att arbetet är färdigt.

AFG.8 Länshållning, renhållning, rengöring m m

Entreprenör ska återställa ytskikt till ursprungligt skick, vilka skadats i samband med installation.

AFG.82 Renhållning

Entreprenören ska ta hänsyn till lokalernas användning och under hela entreprenadtiden hålla rent på ett sätt som gör att ingen som vistas i lokalerna utsätts för risk för skador.

Entreprenören bortforslar och bekostar deponering/tippning/återvinning av avfall samt eventuella miljögifter. Undantag gäller för större rivningsinsatser där container kan behövas, då ersätts container + tippkostnad enligt verifierad kostnad netto utan påslag.

Avfall ska källsorteras, minst i enlighet med kommunens renhållningsförfordning. Avfallsbehållare ska placeras minst sex (6) meter från ytterväggar eller utstickande byggnadsdelar på byggnader om de lämnas utan tillsyn.

Container som lämnas utan tillsyn efter arbetstid ska vara låsta med godkänd lås.

AFG.83 Städning och slutrengöring

AFG.831 Städning

Entreprenören svarar för kontinuerlig städning av arbetsområdet vad avser nedskräpning efter borring, håltagning etc samt uppsamling av kabelrester o.dyl. Material såsom emballage, täckpapper, restmaterial och dylikt samt demonterat material skall genom Entreprenörens försorg avlägsnas från arbetsområdet i anslutning till arbetsdagens slut.

Arbeten bedrivs till del i hyresgästernas hem/arbetsplatser. Därför ska arbetsmetoder anpassas för detta och städning ska utföras noggrant. Entreprenören ska kontinuerligt städa efter sig på arbetsplatsen. Entreprenören ska efter utfört arbete väl städa utrymme som varit föremål för arbete eller utrymme som på annat sätt påverkats av smuts eller nedskräpning. I övrigt ska överblivet material, täckpapper och dylikt tas bort från arbetsområdet. Material som emballage, täckpapper, restmaterial och dylikt samt demonterat material ska genom Entreprenörens försorg och kostnad transporteras bort från området. Övriga delar som berörs av arbetena, t ex trapphus och hissar, städas vid behov av Entreprenören.

AFG.832 Slutrengöring

Slutrengöring omfattar både invändig och utvändig rengöring. Vid fönsterbyte gäller att putsning av fönster ska utföras på samtliga sidor. Vid förnyad konkurrensutsättning ansvarar samordnande Entreprenören för all slutstädning.

AFG.85 Återställande av mark

Entreprenören ska återställa ianspråktagen mark. Tillfällig väg och plan ska tas bort. Entreprenören ska laga väg, plan eller annan anläggningsdel som han skadat genom åverkan.